



PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**STRATEGII ROZWOJU
GMINY MIEJSKIEJ ŁEBA
NA LATA 2014-2025**



Opracowanie:



EKOSTRATEG Agnieszka Orłowska
ul. Kolberga 12b/10
81-881 Sopot
www.ekostrateg.pl
e-mail: biuro@ekostrateg.pl



Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
2. CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY	5
2.1. PODSTAWY PRAWNE PRZYGOTOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	5
2.3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
3. GŁÓWNE CELE STRATEGII I JEJ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
3.1. GŁÓWNE CELE STRATEGII	9
3.2. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	11
4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	19
5. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	24
6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	25
7. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII	25
7.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIEJSKIEJ ŁEBA	25
7.2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	28
7.3. SKUTKI NIE PODJĘCIA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	41
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE MIEJSKIEJ ŁEBA	43
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII NA ŚRODOWISKO WRAZ Z OCENĄ ZNACZNOŚCI	48
9.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	49
9.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, FAUNĘ I FLORĘ	51
9.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	53
9.4. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ WODY	54
9.5. ODDZIAŁYWANIE NA STREFĘ BRZEGOWĄ	54
9.6. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ POWIETRZA	54
9.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	55
9.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ	55
9.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT	55
9.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	56
9.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI	56
9.12. ODDZIAŁYWANIE NA DOPRA MATERIAŁNE	56
9.13. ODDZIAŁYWANIE Z UWZGLĘDNINIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY	56
10. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI CELÓW OKREŚLONYCH W STRATEGII	58
11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.	64
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII	68
13. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	69
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	70
Spis tabel	77
Wykorzystane źródła:	78



1. WPROWADZENIE

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 (zwana dalej Prognozą) została opracowana w celu przedstawienia jej wraz z Strategią Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 do konsultacji społecznych oraz procedury opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w ramach strategicznej oceny oddziaływania dla przedmiotowej strategii.

Sporządzenie niniejszej prognozy stanowi jeden z etapów postępowania w sprawie tzw. strategicznej oceny oddziaływania, mającego na celu przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025.



2. CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY

2.1. PODSTAWY PRAWNE PRZYGOTOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 1235] przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Polskie podstawy prawne dla przeprowadzania postępowania w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zawarte w ww. ustawie są zgodne z prawodawstwem Unii Europejskiej:

- Dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko tzw. Dyrektywa SEA (Strategic Environmental Assessment), art. 3 ust. 1 postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko będzie przeprowadzane dla opracowań, których uchwalenie, bądź przyjęcie może mieć znaczące skutki dla środowiska;
- Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywa Ptasia;
- Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Dokumentem w rozumieniu cytowanej ustawy jest projekt Strategii Rozwoju Gminy miejskiej Łeba na lata 2014-2025 (zwany dalej Strategią), którego zawartość jest przedmiotem niniejszej oceny.

Przeprowadzenie postępowania i opracowanie Prognozy jest obligatoryjne przede wszystkim ze względu na treść, ale także na konsekwencje realizacji kierunkowych postanowień Strategii. Niektóre z przedsięwzięć inwestycyjnych służących osiągnięciu przyjętych celów, mogą być zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej Strategii przed jego ostatecznym zatwierdzeniem i przyjęciem.

2.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Celem Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji Strategii oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w Strategii interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Każde zaproponowane działanie powinno zostać przeanalizowane pod kątem jego wpływu na środowisko, traktowanego jako system połączonych ze sobą elementów. Należy przeprowadzić dokładną analizę skutków realizacji proponowanych działań, tak aby wykluczyć potencjalne negatywne skutki oddziaływania inwestycji i zmian w środowisku oraz wskazać, jakie postępowanie doprowadzi w efekcie końcowym do osiągnięcia poprawy stanu środowiska gminy miejskiej i pozwoli dążyć do zrównoważonego rozwoju.

Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Strategii jest de facto analizą skutków realizacji działań, jakie zostały zaproponowane dla gminy miejskiej Łeba w zakresie polityki rozwoju.



Niniejszy dokument **wskazujena możliwe negatywne skutki** oraz formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania i/lub ich minimalizacji. Ponadto **stanowi element wspierający proces decyzyjny i procedurę konsultacji społecznych** dotyczących uchwalenia Strategii.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 cyt. ustawy organ opracowujący projekt ww. dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Przedmiotowa Prognoza sporządzona została zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 51 ust. 2 cyt. ustawy.

Niniejsza Prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości projektowanego dokumentu, głównych celach oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;

Ponadto Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami w środowisku i zależnościami między oddziaływaniami na te elementy.

Przedmiotowa Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 1235] organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami, tj. z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Urzędem Morskim w Słupsku, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.



W opinii obu PWIS. organów zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.

Ponadto zgodnie z art. 57 ust. 2 cyt. ustawy w przypadku, gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów morskich organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest także dyrektor urzędu morskiego. Zakres prognozy został uzgodniony przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku pismem z dnia 2 lipca 2014r., znak OW-B5-074/59/14 z następującymi uwagami:

- Określić wpływ realizacji zapisów dokumentu na środowisko morskie, w tym na walory przyrodnicze i cele wyznaczenia morskich obszarów Natura 2000, a także na integralność i spójność tych obszarów
- Wskazać ewentualne rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji przedmiotowego dokumentu
- Uwzględnić istniejące i projektowane lub proponowane obszary chronione o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013r. poz. 627) zlokalizowane na terenie obszarów morskich i w pasie nadbrzeżnym
- Prognoza winna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko, nie tylko działania przewidziane do dofinansowania. Ponadto w analizach należy uwzględnić oddziaływania oraz kumulacje oddziaływań związane z działaniami i przedsięwzięciami istniejącymi realizowanymi bądź planowanymi do realizacji na objętym opracowaniem terenie, włączając działania i przedsięwzięcia nieobjęte projektowanym dokumentem
- Uwzględnić skutki realizacji przedmiotowego dokumentu na strefę brzegową i procesy wzajemnego oddziaływania morze-łąd (integralność ekosystemów morskich i lądowych).

Zakres przestrzenny Prognozy dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 jest ograniczony do granic administracyjnych miasta Łeba.

Ze względu na swój charakter Strategia opisuje poszczególne założenia w sposób ogólny, poruszając szerokie spektrum zagadnień i obszarów związanych z rozwojem miasta. Sytuacja ta determinuje poziom szczegółowości sporządzonej Prognozy oddziaływania na środowisko.

Do Urzędu Miejskiego w Łebie spłynęły następujące pisma wydające swoją do projektu dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej na lata 2014 – 2025 „ wraz z prognozą:

1. RDOŚ-Gd-WOO.410.33.2014.AM.KSZ.1 z dnia 19 września 2014 r. – „...organ zajął stanowisko w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, stwierdzając, iż nie należy on do dokumentów, o których mowa w art.46 pkt 1 i 2 , art. 46 pkt 3 oraz art.47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz.1235 ze zm). Organ nie znalazł podstaw prawnych do wydania opinii w zakresie oddziaływania na środowisko skutków realizacji przedmiotowego projektu dokumentu wraz z prognozą.”
2. SE-NS-80.9022.490.149.2014.KMzp z dnia 16.05.2014r. - ...opiniuje projekt dokumentu : „Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014 – 2025”, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, bez uwag”.
3. OW-B5-074/59-2/14 z dnia 30 września 2014 r. – „...realizacja przedmiotowego dokumentu nie wpłynie w sposób negatywny na obszary chronione, w tym obszary należące do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, jak również na obszary morskie w granicach administrowanych tut. Urzędu wyrażamy opinię, iż dla Strategii Rozwoju Gminy



Miejskiej Łeba na lata 2014 -2015 nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływanie na środowisko i sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.

2.3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Opracowanie Prognozy dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem strategicznym, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska, wywieranej na nie presji antropogenicznej oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na środowisko przyrodnicze;
- opracowanie propozycji łagodzenia skutków realizacji ustaleń dokumentu strategicznego w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Przy sporządzaniu Prognozy posłużono się metodą opisową, która polegała na charakterystyce zasobów i stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń w gminie miejskiej Łeba. W tym celu wykorzystano dostępne dane pochodzące z administracji samorządowej oraz z innych jednostek i podmiotów działających na tym terenie. Przy przeprowadzaniu analizy korzystano także z danych gromadzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, danych statystycznych GUS, dostępnej literatury i opracowań oraz ustaleń własnych.

Dla analizy skutków środowiskowych realizacji projektu Strategii zastosowano metodę analityczną (w postaci macierzy), która polegała na analizie oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska proponowanych celów w kontekście lokalnych uwarunkowań i specyfiki przyrodniczej analizowanego terenu.

Sporządzenie prognozy jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii, co wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 1235). Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadza się w celu określenia w jaki sposób realizacja założeń Strategii wpłynie na środowisko naturalne obszaru, którego dotyczy, w tym wypadku miasta Łeba.

Prognoza powstała również w oparciu o inne dokumenty, których treść wspomogła przygotowanie krytycznej oceny projektu Strategii:

- Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych;
- Prognozę oddziaływania na środowisko Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013;
- Prognozę oddziaływania na środowisko aktualizacji Programu ochrony środowiska Województwa Pomorskiego 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014;
- Prognozę oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony środowiska Województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014 w zakresie rozwoju energetyki w województwie pomorskim;
- Prognozę oddziaływania na środowisko Programu Małej Retencji dla Województwa Pomorskiego do roku 2015;
- Prognozę oddziaływania na środowisko „Regionalnej strategii energetyki ze szczególnym



- uwzględnieniem źródeł odnawialnych”,
- Prognozę oddziaływania na środowisko programu rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025,
 - Prognozę oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2012-2015;
 - Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego;
 - Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
 - Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020
 - Prognozę oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

3. GŁÓWNE CELE STRATEGII I JEJ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwoju Gminy miejskiej Łeba na lata 2014-2025 została opracowana w celu planowego, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju miasta, spełniającego ambicje i oczekiwania mieszkańców.

Podstawą prawną uchwalenia Strategii jest ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym [t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.]. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju [t.j. Dz.U. 2009 Nr 84 poz. 712 z późn. zm] opisano wymogi dotyczące sposobu opracowania i zawartości jedynie strategii kraju oraz strategii województw, które można jednak zastosować na szczeblu gminnym i powiatowym oraz inne ustawy związane z planowaniem przestrzennym

3.1 GŁÓWNE CELE STRATEGII

W Strategii określono 4 cele strategiczne oraz cele operacyjne w czterech obszarach tematycznych: obszar społeczny, obszar gospodarczy, obszar infrastruktury i środowiska, obszar zarządzania.

CELE STRATEGICZNE (I – IV)

CELE OPERACYJNE (1, 2 ...)

OBSZAR SPOŁECZNY

1. I. Sprzyjanie inicjatywom służącym poprawie zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej

I.1.	<i>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i>
I.2.	<i>Wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej wszystkich mieszkańców Łeby</i>
I.3.	<i>Rozwój usług zdrowotnych i socjalnych celem zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców</i>
I.4.	<i>Zwiększenie zakresu usług edukacyjnych istniejących obiektów oświatowych w szerokim zakresie edukacji od najmłodszych do seniora</i>
I.5.	<i>Dostosowanie kierunków nauczania do potrzeb rynku lokalnego</i>
I.6.	<i>Podwyższenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej miasta i dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie</i>
I.7.	<i>Zwiększenie atrakcyjności miasta poprzez wprowadzenie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadregionalnym i międzynarodowym nawiązujących do „trzech żywiołów” Łeby</i>
I.8.	<i>Podniesienie jakości i dostępności oferowanych usług , w tym w zakresie e- usługi</i>



OBSZAR GOSPODARCZY

II. Wspieranie działań służących wzmocnieniu konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki opartej oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych

II.1.	Zwiększenie prac nad tworzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i promowanie terenów inwestycyjnych
II.2.	Zwiększenie rangi nabrzeża zachodniego poprzez budowę infrastruktury
II.3.	Tworzenie systemu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw
II.4.	Stworzenie warunków dla rozwoju otoczenia biznesu
II.5.	Poprawa możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy oraz wzrost podaży wykwalifikowanej siły roboczej
II.6.	Zwiększenie mobilności i skrócenie czasu przejazdu mieszkańców do miasta powiatowego poprzez poprawę infrastruktury drogowej i kolejowej
II.7.	Wprowadzenie funkcji transportu morskiego
II.8.	Wzrost oferty branży turystycznej o oferty lecznictwa uzdrowiskowego lub około uzdrowiskowego
II.9.	Tworzenie warunków do powstawania i świadczenia usług przedłużających sezon turystyczny
II.10.	Zwiększenie usług Portu Jachtowego poprzez rozbudowę infrastruktury portowej i wprowadzenie technologii innowacyjnych
II.11.	Zintegrowanie lokalnego środowiska biznesu turystycznego
II.12.	Wspieranie rozwoju turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz doskonalenie i promocja oferty turystycznej związanej z tradycją morską Łeby
II.13.	Popularyzacja i promocja technologii innowacyjnych w przetwórstwie rybnym i rybołówstwie.
II.14.	Wprowadzenie produktu lokalnego

OBSZAR INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA

III. Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej

III.1.	Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna terenów zdegradowanych oraz poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków ponadlokalnych
III.2.	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego miasta
III.3.	Zwiększenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej
III.4.	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i poprawa środowiska naturalnego oraz wspieranie działań związanych z wprowadzaniem gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii
III.5.	Poprawa środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego poprzez edukację ekologiczną mieszkańców i likwidację skutków nieporządkanych zjawisk społecznych

OBSZAR ZARZĄDZANIA

IV. Tworzenie warunków ułatwiających rozwój usług ponadlokalnych

IV.1.	Zwiększenie sprawności organizacji i funkcjonowania urzędu oraz podniesienie jakości i dostępności oferowanych usług oraz rozszerzenie usług w zakresie e-administracja
IV.2.	Dostosowanie struktury organizacyjnej Gminy Miejskiej Łeba do prawidłowej eksploatacji istniejącego i nowopowstałego mienia komunalnego
IV.3.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez stworzenie wspólnego systemu zarządzania kryzysem
IV.4.	Rozwijanie z sąsiednimi gminami, organizacjami pozarządowymi i w partnerstwie publiczno – prywatnymi wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w każdym z kluczowych dziedzin gospodarczych miasta

źródło: Strategia Rozwoju Gminy miejskiej Łeba na lata 2014-2025



Strategia opiera się na czterech obszarach strategicznych, cele i kierunki działań zaproponowane w ramach każdego obszaru mają na celu doprowadzić do realizacji i wypełnienia wizji Miasta Łeba: „*Władze miejskie Łeby, podmioty gospodarcze i mieszkańcy w sytuacji rosnącej konkurencji współpracują ze sobą, aby podnieść atrakcyjność miasta, poziom życia mieszkańców i pobudzić rozwój gospodarczy.*”

3.2. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Strategia wskazuje priorytetowe obszary działań, wyrażone poprzez cele operacyjne i kierunki działań. Istotne jest, aby dokument ten stworzył realne ramy do rozwoju gminy miejskiej Łeba, aby zawarte w nim cele i kierunki nie były wyłącznie odzwierciedleniem wymogów formalnych, ale dotyczyły istotnych obszarów działań dla gminy. Analiza celów Strategii wykazała spójność i brak istotnych rozbieżności z celami środowiskowymi większości przeanalizowanych dokumentów krajowych przekrojowych i sektorowych.

W projekcie Strategii nie wykazano jej powiązań z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, ale należy uznać, że dokument został opracowany w oparciu o analogiczne dokumenty wyższego szczebla oraz o inne dokumenty istotne z punktu widzenia realizacji spójnej polityki zrównoważonego rozwoju w gminie. Dla wykazania zakresu zgodności z dokumentami wyższego szczebla w niniejszej prognozie wykonano zestawienie celów Strategii z celami określonymi w poszczególnych dokumentach strategicznych w podziale na poziom krajowy, regionalny i lokalny.

Na **poziomie krajowym** wykazano zgodność celów Strategii z założeniami:

1. Strategii Rozwoju Kraju 2020;
2. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
3. Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”
4. Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
5. Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)
6. Strategii Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (BeiŚ)
7. Strategii Sprawne Państwo 2020
8. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego
9. Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa;
10. Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP
11. Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020;
12. Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
13. Strategii Rozwoju Sportu do roku 2015;
14. Strategii Gospodarki Wodnej (do 2020 roku);
15. Strategii Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005- 2025;
16. Programu Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016);
17. Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku;
18. Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020.



Tabela 1. Zgodność celów Strategii z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie krajowym

Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo	C1	C2	C3	C4
Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem	x			
Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe		x		x
Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	x			
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka				
Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej	x	x		x
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki	x	x		x
Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki		x		
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego	x			
Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych		x		
Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko			x	
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu			x	x
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna				
Cel III.1. Integracja społeczna	x			
Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych	x			x
Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych				x
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	C1	C2	C3	C4
Cel 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”)		x		
Cel2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)	x		x	
Cel 3: Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)	x	x		
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cele:	C1	C2	C3	C4
Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki		x		
Cel2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy		x		



Cel3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców			x	
Cel 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki				
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cele szczegółowe:	C1	C2	C3	C4
Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia	x	x		
Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	x			
Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	x			
Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	x			
Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli	x			
Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cele rozwoju:	C1	C2	C3	C4
Cel 1: Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.		x		x
Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.		x		
Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.			x	
Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.			x	
Cel 5: Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.			x	
Cel 6: Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	x			
Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cele rozwojowe	C1	C2	C3	C4
Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska			x	
Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię			x	
Cel 3. Poprawa stanu środowiska			x	
Strategia Sprawne Państwo 2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			
Cele	C1	C2	C3	C4
Cel 1. Otwarty rząd				



Cel 2. Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa				
Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych				
Cel 4. Dobre prawo				
Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych	x			
Cel 6. Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura				
Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego	x			
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
Cel główny: Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski.	C1	C2	C3	C4
Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji	x			
Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne	x			
Cel szczegółowy 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy	x			
Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	x			
Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
CEL GŁÓWNY: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym	C1	C2	C3	C4
CEL STRATEGICZNY 1: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego			x	
CEL STRATEGICZNY 2: Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych			x	x
Inne dokumenty	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa Cel główny: Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa dla zrównoważonego rozwoju kraju		x		
Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020 Cel główny Narodowej Strategii Rozwoju Kultury to: Zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.	x			
Strategia Rozwoju Sportu do roku 2015 Cel główny: Aktywne i sprawne społeczeństwo. Trzy główne priorytety: I: popularyzacja sportu dla wszystkich; II: wzrost poziomu wyników sportowych, III: rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.	x			
Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020 roku) Cel ogólny: określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami.			x	



Strategia Długofalowego Rozwoju Sektoru Mieszkaniowego na lata 2005- 2025 Cel główny: Maksymalne zbliżenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych obywateli do obecnego poziomu średniej całej UE w okresie do 2025 r., przy wykorzystaniu sposobności tkwiących w perspektywie stabilizacji demograficznej, przewidywanym wzroście gospodarczym oraz członkostwie Polski w UE.	x			
Program Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) Cel nadrzędny PWP: Zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych.	x		x	
Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku			x	
Polityka Morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 Cel strategiczny:osiągnięcie pozycji kraju morskiego efektywnie wykorzystującego swój potencjał, poprzez rozwój portów morskich i podniesienie konkurencyjności transportu morskiego.		x	x	x

Źródło: opracowanie własne

Zgodność celów Strategii z założeniami dokumentów strategicznych na **poziomie regionalnym**:

1. Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020;
2. Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
3. Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego;
4. Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020;
5. Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018 (PGO WP 2018).

Tabela 2. Zgodność celów Strategii z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie regionalnym.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
Cele rozwoju:				
Konkurencyjność:				
Lepsze warunki dla przedsiębiorczości i innowacji.		x		
Wysoki poziom edukacji i nauki.	x			
Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne.		x		
Efektywna sfera społeczna.	x			
Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym, głównie bałtyckim.			x	x
Spójność:				
Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej.	x			



Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo.	x			
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	x			
Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia.	x			
Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych.	x			
Dostępność:				
Efektywny i bezpieczny system transportowy.			x	
Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej.			x	
Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych.	x			
Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego.			x	
Regionalne Programy Strategiczne	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
RPS w zakresie energetyki i środowiska Ekoefektywne Pomorze			x	
RPS w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorski Port Kreatywności		x		x
RPS w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej Pomorska Podróż	x			
RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej Aktywni Pomorzanie	x			
RPS w zakresie ochrony zdrowia Zdrowie dla Pomorzan	x			
RPS w zakresie transportu Mobilne Pomorze			x	x
Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
Cele strategiczne:	C1	C2	C3	C4
<i>Cel strategiczny 1: Właściwie funkcjonująca rodzina</i>	x			
<i>Cel strategiczny 2: Integrująca rola polityki społecznej</i>	x			
<i>Cel strategiczny 3: Aktywni Seniorzy</i>	x			
<i>Cel strategiczny 4: Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych</i>	x			
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
Cele główne zagospodarowania przestrzennego województwa – kształtowanie struktur przestrzennych, umożliwiające: 1. Powiązanie z europejskim, w tym bałtyckim systemem gospodarki przestrzennej. 2. Wzrost konkurencyjności Pomorza i efektywności gospodarowania w przestrzeni. 3. Osiągnięcie jakości życia (standardu cywilizacyjnego) mieszkańców zachodniej części Europy Bałtyckiej. 4. Zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktury i wartości. 5. Podwyższenie walorów obronnych i odporności na skutki awarii i klęsk żywiołowych.	x	x	x	x
Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4



I. Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, II. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, III. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, IV. Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i zasobów naturalnych.			X	
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
Cele średniookresowe: - utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.); - znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska; - rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów, - eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów; - pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji; - takie zorganizowanie systemu preselekcji, sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50 % w stosunku do odpadów wytworzonych; - sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko. - utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB; - zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska; - zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów; - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.			X	

Źródło: opracowanie własne

Szczególnie ważne jest odniesienie i wykazanie zgodności z celami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018 z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym (zmiana ustawy o odpadach oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie) jest to dokument, którego zapisy, dotyczące gospodarowania odpadami realizują bezpośrednio gminy i powiaty, nie ustanawiając jego odpowiedników na poziomie lokalnym.

Na **poziomie lokalnym** wykazano zgodność celów Strategii z założeniami:

1. Programu ochrony środowiska dla miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019;
2. Studium programowo – przestrzenne Uzdrowiska Łeba. Koncepcja zagospodarowania strefy ochrony uzdrowskiej „A”, „B” „C”;
3. Łebską Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2021;



Tabela 3. Zgodność celów Programu z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie lokalnym

Program ochrony środowiska dla miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
Priorytety	C1	C2	C3	C4
Priorytet pierwszy – Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; Priorytet drugi – Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa; Priorytet trzeci – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody; Priorytet czwarty – Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.			x	
Studium programowo – przestrzenne Uzdrowiska Łeba. Koncepcja zagospodarowania strefy ochrony uzdrowiskowej „A”, „B”, „C”	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
			x	
Łebska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2021	C1	C2	C3	C4
Główny cel strategiczny				
Spójny system rozwiązywania problemów społecznych	x			
Strategia Rozwoju Turystyki i Budowy Marki Miasta Łeba	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba			
	C1	C2	C3	C4
	x	x	x	

Źródło: opracowanie własne



4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Z kolei ust. 2 w art. 191 TFUE określa następujące zasady, na jakich opiera się polityka UE w dziedzinie środowiska:

- zasada wysokiego poziomu ochrony,
- zasada przezorności (ostrożności),
- zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji),
- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła,
- zasada „zanieczyszczający płaci”.

Ponadto z art. 11 TFUE wynika zasada integracji wymagań środowiskowych przy ustalaniu i realizacji innych polityk i działań UE. Tego rodzaju podejście ma w szczególności służyć zrównoważonemu rozwojowi.

Zasada wysokiego poziomu ochrony

Zgodnie z art. 191 ust 2 TFUE, *polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii.* Podobnie art. 114 TFUE, który stanowi podstawę prawną dla przyjmowania regulacji harmonizujących rynek wewnętrzny, zobowiązuje Komisję do zapewnienia w przedkładanych projektach aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska wysokiego poziomu ochrony.

Zasada przezorności (ostrożności)

Zasada przezorności zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko.

Zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji)

Zasada ta zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada prewencji znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska. Przykładem jej zastosowania są przepisy dotyczące oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz planów i programów.

Zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła

Zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła oznacza, że powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.



Zasada „zanieczyszczający płaci”

Zasada zanieczyszczający płaci oznacza, że sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Szczególne znaczenie dla realizacji celów ochrony środowiska w UE mają wieloletnie programy działań w zakresie środowiska naturalnego (EAP – Environment Action Programmes). Wyznaczają one kierunki, cele oraz priorytety i stanowią podstawę kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej. Obecnie obowiązuje **7. Program działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (7 EAP)**.

Rolą 7. EAP, jest zapewnienie, by w świetle problemów gospodarczych Unii Europejskiej i silnej konkurencji gospodarczej w wymiarze globalnym nie doszło do osłabienia efektywności działań na rzecz ochrony środowiska oraz aby uzgodnione dotychczas cele w zakresie ochrony środowiska do roku 2020, zarówno na poziomie unijnym jak też regionalnym oraz globalnym zostały osiągnięte.

7. EAP określa kompleksowe cele wraz z kierunkami działań do roku 2020 z perspektywą do roku 2050 w celu przekształcenia gospodarki Unii Europejskiej w gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i niskoemisyjną z uwzględnieniem ograniczeń zasobów naturalnych oraz kwestii ich ochrony, sprzyjającą włączeniu społecznemu, zapewniającą wzrost gospodarczy i rozwój, uwzględniającą zagrożenia dla zdrowia i dobrostanu człowieka, zapewniającą godne miejsca pracy, a także zmniejszającą istniejące nierówności społeczne.

Realizacja celów polityki środowiskowej odbywa się również w ramach innych polityk UE, takich jak polityka energetyczna, Wspólna Polityka Rolna, zdrowie, bezpieczeństwo żywności, polityka transportowa.

Istotnym dokumentem kształtującym późniejsze założenia dotyczące ochrony środowiska jest **Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych** w sprawie zmian klimatu podpisana 9 maja 1992 r. Jest to umowa międzynarodowa, określająca założenia międzynarodowej współpracy dotyczącej ograniczenia emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia. Konwencja podpisana została podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju popularnie zwanej Szczytem Ziemi w 1992 w Rio de Janeiro.

Uzupełnieniem Ramowej Konwencji NZ jest **Protokół z Kioto**, sporządzony dnia 11 grudnia 1997 r. Na mocy postanowień protokołu kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązały się do redukcji do 2012 roku własnych emisji o wynegocjowane wartości zestawione w załączniku do protokołu dwutlenku węgla, metanu, tlenku azotu, HFC i PFC - gazów powodujących efekt cieplarniany. W przypadku niedoboru bądź nadwyżki emisji tych gazów, sygnatariusze umowy zobowiązali się do zaangażowania się w „wymianę handlową”, polegającą na odsprzedaży lub odkupieniu limitów od innych krajów. Protokół z Kioto jest prawnie wiążącym porozumieniem, w ramach którego kraje uprzemysłowione są zobligowane do redukcji ogólnej emisji gazów powodujących efekt cieplarniany o 5,2% do roku 2012 w porównaniu z rokiem 1990.

Ważnym dla środowiska jest także dokument programowy **Agenda 21**, który przedstawia sposób opracowania i wdrażania programów zrównoważonego rozwoju w życie lokalne. Dokument ten został przyjęty na konferencji "Środowisko i Rozwój" z inicjatywy ONZ w 1992 roku na II Konferencji w Rio de Janeiro.



Tabela 4. Powiązanie celów Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Leba z 7 EAP (Wspólnotowym Programem Działań w zakresie środowiska naturalnego)

7 EAP (Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego)	Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Leba			Określenie zgodności
	Cele priorytetowe	Cel strategiczny	Cel operacyjny	
Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii	Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	Poprawa ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego z uwzględnieniem cennych zasobów przyrodniczych	Prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej oraz tworzenie planów ochrony przyrody Opracowanie planów miejscowego zagospodarowania przestrzennego Interwencje w sprawach zaśmiecania terenów leśnych i nadmorskich	tak
Przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną	Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	Poprawa estetyki przestrzennej regionu Poprawa ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego z uwzględnieniem cennych zasobów przyrodniczych	Opracowanie planów miejscowego zagospodarowania przestrzennego	tak
Ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu	Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	Zwiększenie bezpieczeństwa obszarów problemowych miasta i obiektów na jego terenie Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	Stworzenie centrum koordynacji zarządzania kryzysowego Regulacja gospodarki melioracyjnej	tak
Maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa	Brak odniesienia w celach Strategii			
Doskonalenie bazy wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska	Brak odniesienia w celach Strategii			
Zapewnienie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz podjęcie kwestii ekologicznych efektów zewnętrznych	Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	Rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Uporządkowanie układu przestrzennego i rozwój przestrzeni inwestycyjnych		Zgodność częściowa
Lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki	Brak odniesienia w celach Strategii			
Wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii	Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	Uporządkowanie układu przestrzennego i rozwój przestrzeni inwestycyjnych	Prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej oraz tworzenie planów ochrony przyrody Opracowanie planów miejscowego zagospodarowania przestrzennego	Częściowa zgodność, brak informacji o innych dokumentach strategicznych (np. dla zrównoważonego o transportu, ekologicznych budynków, efektywności energetycznej)
	Tworzenie warunków ułatwiających rozwój usług ponadlokalnych	Rozwijanie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych w każdym z kluczowych dziedzin gospodarczych miasta: usług medycznych,	Opracowanie programu wsparcia dla rozwoju ponadlokalnych usług handlowych oraz tworzenie partnerstw i klastrów ponadlokalnych	



		handlowych, transportowych, kulturalnych oraz turystycznych	
Zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.	Brak odniesienia w celach Strategii		

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym istotnym z punktu widzenia środowiska naturalnego dokumentem jest **Strategia Europa 2020**. Jej założeniem jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa. Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, badań naukowych, edukacji, ograniczenia ubóstwa oraz w zakresie klimatu i energii.

Głównym celem środowiskowym Strategii Europa 2020 jest:

- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30%;
- zwiększenie udział odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20%;
- zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba odnosi się do tych założeń. Zdefiniowano III. Cel strategiczny: Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej, cel operacyjny: Rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. To dość ogólnie sformułowane cele, ale umożliwiają realizację założeń środowiskowych Strategii Europa 2020. Zapis dotyczący rozwoju infrastruktury można uznać za wiążący dla podejmowania działań związanych np. z rozbudową sieci gazowej i energetycznej oraz alternatywnych źródeł energii.

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP).

Cele i kierunki działań PEP ujęto w 3 grupach tematycznych:

- Kierunki działań systemowych (uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym);
- Ochrona zasobów naturalnych (ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi);
- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (środowisko, a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku).

Polityka określa cele i zadania o charakterze systemowym ważne dla stworzenia warunków do wykonywania ochrony środowiska. Jako podstawowy warunek skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa wymienia respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Polityka wskazuje na potrzebę racjonalnego wykorzystywania surowców, materiałów, wody i energii oraz do coraz większego rozwoju energetyki odnawialnej. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe.



Za istotną uznaje się również poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarowania odpadami.

Wśród celów średniookresowych do 2016 r. PEP, istotnych dla analizowanej Strategii można wymienić:

zachowanie bogatej różnorodności biologicznej wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną;
racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
maksymalizacja oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem;
rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego;
przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne;
zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą;
poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia;
spełnienie norm narzuconych przez Dyrektywę CAFE, dotyczących pyłu drobnego o granulacji 10 mikrometrów (PM10) oraz 2,5 mikrometra (PM 2,5);
przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych (w tym zawiera się budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa dla nich sieci kanalizacyjnych, realizacja programów działań na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków; wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe).

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba odnoszą się zakresem do zapisów obowiązującej Polityki Ekologicznej Państwa, zatem należy uznać, że zasadniczo są z nią spójne. Wymagają jednak wyeksponowania zasady zrównoważonego rozwoju gospodarczego miasta oraz rozbudowania celów i kierunków działań o elementy środowiskowe.

Kolejnym istotnym dokumentem krajowym zawierającym kluczowe cele w zakresie gospodarowania odpadami jest **Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014**.

Istotne dla analizowanej Strategii są cele, które odnoszą się do gospodarowania odpadami komunalnymi:

Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do końca 2013 r.; objęcie wszystkich mieszkańców selektywnym zbieraniem odpadów nie później niż do końca 2013 r.

Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych: w 2013 r. więcej niż 50%, w 2020 r. więcej niż 35%, wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w mieście w 1995 r.

Zmniejszenie do końca 2014 r. masy składowanych odpadów komunalnych do nie więcej niż 60 % masy wytworzonych odpadów.

Osiągnięcie w terminie do 31 grudnia 2020 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – w wysokości minimum 50 % wagowo.

Rozwój selektywnego zbierania odpadów: niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych,



zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych oraz z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.

Wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Cele analizowanej Strategii ani działania priorytetowe nie odnoszą się do kwestii związanych z gospodarką odpadami.

Należałoby rozważyć wprowadzenie na poziomie celów operacyjnych (we wszystkich z zaproponowanych celów strategicznych) zapisów zapewniających rozwój gminy oparty na szeroko pojętej ochronie środowiska naturalnego i umożliwiających realizację założeń środowiskowych ujętych w dokumentach szczebla krajowego i wspólnotowego. Wydaje się zasadnym uzupełnienie zapisów Strategii o cele dotyczące zrównoważonego planowania i projektowania obszarów miejskich, w tym innowacyjne podejścia do miejskiego transportu zbiorowego i mobilności, ekologicznych budynków, efektywności energetycznej i ochrony różnorodności biologicznej.

5. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEN STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Przyjęte założenia Strategii, wyrażone w celach strategicznych powinny być sukcesywnie wdrażane przez samorząd gminy. W Strategii nie posłużono się harmonogramem rzeczowo – czasowym, umożliwiającym przejrzystą weryfikację postępu wdrażania wizji Strategii.

W Strategii określono sposób monitorowania postępów implementacji założeń.

Powołany przez Burmistrza Miasta Łeby Zespół ds. Strategii Rozwoju, w trakcie prowadzonych działań wdrażania zadań planowania strategicznego rozwoju, ujętych w strategii, będzie pełnił funkcję monitorującą wykonanie poszczególnych jej Programów. Ocena realizacji strategii będzie przedstawiana raz do roku w formie raportu przez Pełnomocnika Zespołu. Raporty jednocześnie będą podstawą do dokonywania korekt w dokumencie, w jego Programach.

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych danych dotyczących Strategii – zarówno w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Monitoring ma za zadanie analizę stanu zaawansowania wdrażania Strategii i jej zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Dzięki wynikom osiągniętym w ramach prowadzonego monitoringu możliwe jest wprowadzenie korekt, które będą uwzględniały wpływ czasu, ewentualne zmiany finansowe, czy personalne. Z jednej strony jest symulatorem do lepszej pracy, a z drugiej pozwala ocenić, czy dobrze zaplanowano i realizowano Strategię.

W celu skutecznej ewaluacji Strategii niezbędne są dane umożliwiające przeprowadzenie oceny, m.in. porównania stanu przed i po realizacji Strategii. W tym celu w Strategii wyróżniono dwa rodzaje wskaźników. Pierwszy z nich dotyczy ogólnych zmian podstawowych wartości, które zaszły w trakcie realizacji Strategii. Możemy zaliczyć do nich m.in. liczbę mieszkańców Gminy czy też liczbę podmiotów gospodarczych działających na jej terenie – wybrano te wartości, które da się wyrazić liczbowo. Drugi rodzaj wskaźników dotyczy kierunków działań zawartych w Strategii, na ich podstawie możemy określić, które z nich zostały, a które nie zostały zrealizowane. Katalog zaproponowanych wskaźników pozwoli w łatwy sposób ocenić postępy wdrażania założeń Strategii.

Efekty realizacji strategii w stosunku do poszczególnych obszarów miasta zostaną podane do publicznej wiadomości: na stronie internetowej Urzędu Miasta, w publikacjach prasowych, folderach, ulotkach przekazywane mieszkańcom. Czynności te pozwolą na uzyskanie opinii społeczności lokalnej na temat uzyskanych efektów i rezultatów wdrażania strategii rozwoju miasta.



6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalny charakter możliwych do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na środowisko i odległość miasta Łeby od granic kraju należy stwierdzić, że realizacja założeń Strategii nie będzie skutkowałą możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych, wobec czego dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII

7.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIEJSKIEJ ŁEBA¹²

Gmina miejska Łeba leży w północnej części województwa pomorskiego. Stanowi jedną z pięciu gmin powiatu łęborskiego. Jest jedną z dwóch gmin miejskich. Od południa sąsiaduje z gminą Wicko (powiat łęborski), od zachodu z gminą Smołdzino (powiat słupski), od wschodu z gminą Choczewo (powiat wejherowski), od północy z morzem Bałtyckim. Gmina zajmuje powierzchnię wynoszącą 14,81 km² i stanowi 0,08 % powierzchni województwa pomorskiego.

Najbliższymi ośrodkami miejskimi jest są: Łębork, Słupsk, Władysławowo, Małe Trójmiasto Kaszubskie (Wejherowo, Reda, Rumia), Puck oraz Aglomeracja Trójmiejska.

Według podziału fizyko-geograficznego Miasto Łeba położone jest w makroregionie Pobrzeża Koszalińskiego w pasie przylegającym bezpośrednio do Bałtyku (Wybrzeże Słowińskie) składającym się z plaż, nadmorskich wydm, jezior przybrzeżnych (Łebsko, Sarbsko) oraz terenów bagiennych. Miasto podzielone jest rzeką Łebą na część wschodnią i zachodnią.

Jeziora Łebsko i Sarbsko charakteryzują się dużymi powierzchniami: Łebsko 7 140 ha (trzecie pod względem wielkości jezioro w Polsce), Sarbsko 651 ha oraz małymi głębokościami: średnia głębokość Łebska to 2,7 m, a Sarbska 1,2 m. Jeziora Łebsko i Sarbsko są oddzielone od morza piaszczystymi mierzejami.

Teren gminy jest stosunkowo płaski a różnice wysokości nie przekraczają 2,5 m, jedynie w pasie wydm nadmorskich dochodzą do wartości 10 m. Na przeważającej części terenu gminy rzędne oscylują od 0,5 m do 2,0 m n.p.m. wykazując tendencje do obniżania w nieckach pojeziornych, w których poziom wody jest regulowany systemem rowów melioracyjnych i przepompowni.

Pobrzeże Łebskie wyróżnia się wspaniałym morskim klimatem ze średnią roczną temperaturą 7,4 – 7,5 °C, najzimniejszy miesiąc to styczeń – 0,5 °C a najcieplejszy to lipiec 16,5 °C. Na tym terenie notuje się wyjątkowo duża ilość dni słonecznych w sezonie letnim. Wiatry wieją przeważnie z zachodu i południowego-zachodu. Często występują wiatry sztormowe, które powstrzymują proces degradacji wód Bałtyku, wspomagają proces samooczyszczania wody i nasycają powietrze dobroczynnymi związkami jodu.

Powierzchnia gminy miejskiej Łeba wynosi 1 480,96 ha. Dominującym rodzajem gruntów są grunty leśne, które stanowią aż 46% ogólnej powierzchni gminy oraz kolejności grunty rolne stanowiące 18% ogólnej powierzchni, grunty budowlane 17 % oraz nieużytki 14%.

Liczba mieszkańców wg GUS na koniec roku 2013 wyniosła 3824, w tym mężczyźni 1840 i kobiety 1984.

1 Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025

2 Program ochrony środowiska dla Miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019



System wodociągowy oparty jest na głębinowym ujęciu wody w Łebieńcu, składającym się z trzech studni S-1, S-2, S- 3, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w wysokości 520,0 m³/h i depresji 3,0-5,0 m. Pobór wody ograniczono do Q_{max}=260,0 m³/h oraz 5500 m³/dobę. Na terenie miasta Łeba nie ma stacji uzdatniania wody. Stacja Uzdatniania Wody Nowęcín zaopatruje następujące miejscowości: Łeba, Nowęcín, Żarnowska, Steknica, Łebieniec, Szczenurze, Dychlino, Sarbsk. Stopień zwodociągowania gminy wynosi 100%.

Na terenie gminy funkcjonuje **system zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych** przez rozdzielczą sieć kanalizacji sanitarnej.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 20,1 km i podłączonych jest 3846 mieszkańców. Miasto skanalizowane jest w 99%. Ilość przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków wynosiła 885 szt³.

Miasto Łeba tworzy aglomerację Łeba o liczbie RLM 50 000. Rocznie do oczyszczalni w Łebie dopływa 1 268 486 m³ ścieków i tyle samo odprowadzanych jest po oczyszczeniu. Oczyszczalnia oprócz Łeby obsługuje również m. Wicko i Żarnowska w gminie Nowęcín. Oczyszczalnia w Łebie jest oczyszczalnią biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N) i fosforu (P) o przepustowości 8600 m³/d. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Łeba.

Na terenie miasta funkcjonuje 7 przepompowni wód deszczowych:

- Przepompownia wód deszczowych w ul. Jachtowej,
- Przepompownia wód deszczowych w rondzie w drodze 214,
- Przepompownia wód deszczowych przy ul. Mickiewicza,
- Przepompownia wód deszczowych przy ul. Łąkowej,
- Przepompownia wód deszczowych na przedłużeniu ul. Tysiąclecia,
- Przepompownia wód deszczowych przy ul. Abrahama,
- Przepompownia wód deszczowych w Parku Oblatów.

Na terenie Łeby zakończono I etap **gazyfikacji**, w wyniku którego do sieci gazowej podłączonych zostało 100 obiektów.

Na obszarze gminy Łeba nie występują linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia. Układ zaopatrzenia w energię elektryczną odbywa się w oparciu o linie średniego i niskiego napięcia.

Dostawcą **energii elektrycznej** na obszarze miasta Łeba jest ENERGA S.A. Zużycie energii elektrycznej w mieście Łeba szacowane jest na około 6 028 MWh/rok, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje średnią, wynoszącą około 1603 kWh.

Na terenie gminy nie występuje system zorganizowanego zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie **potrzeb cieplnych** odbiorców na terenie gminy odbywa się w oparciu o:

- indywidualne źródła i urządzenia grzewcze na paliwa stałe (węgiel, koks, drewno i odpady drewna), paliwa ciekłe (olej opałowy i gaz płynny LPG) i gazowe oraz elektryczne urządzenia grzewcze;
- lokalne kotłownie opalane węglem i drewnem;
- przemysłowe źródła ciepła zlokalizowane na terenie zakładów produkcyjnych gminy (węglowe, gazowe i olejowe) - napotrzeby technologiczne.



Gospodarka odpadami od 1 lipca 2013 roku ma charakter systemowy. Zgodnie z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 13 września 1996 r. (Dz. U. 1996, Nr 132, poz. 622 ze zm.) oraz stosownymi Uchwałami Rady Miejskiej w Łebie, od 1 lipca 2013 r. Miasto przejęło obowiązek zorganizowania zbiórki odpadów od mieszkańców gminy. Wprowadzane w w/w ustawie regulacje radykalnie zmieniły dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Głównym założeniem ustawy jest objęcie wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów, znaczne zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych oraz zwiększenie ilości odpadów segregowanych.

Z dniem 1 lipca 2013 roku właściciele nieruchomości zamieszkałych nie zawierają już indywidualnych umów na odbiór odpadów, zobowiązani są do ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy. W ramach tej opłaty, gmina ma obowiązek odebrać i unieszkodliwić każdą ilość odpadów wytworzonych przez osoby zamieszkałe, utworzyć i utrzymać punkty selektywnej zbiórki odpadów oraz pokryć koszty związane z obsługą administracyjną systemu.

Na terenie miasta Łeba za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańców z nieruchomości zamieszkałych odpowiada firma „Sanipol” S.C. K. Kokociński A. Wąsik. Pozostała część właścicieli nieruchomości niezamieszkałych i właścicieli nieruchomości, na której prowadzona jest działalność gospodarcza obsługiwana jest przez firmy zewnętrzne działające na rynku, zajmujące się odbiorem odpadów.

Od 2012 roku Gmina Miejska Łeba nie wydaje już zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, nowym obowiązkiem jest prowadzenie przez nie rejestrów działalności regulowanej, o wpis do których winni ubiegać się przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Zgodnie z nowymi wymaganiami ustawy na terenie miasta Łeba od lipca 2013 roku działa Punkt Selektywnej Zbiórki Komunalnych zlokalizowany przy ul. Wspólnej. Punkt przyjmuje m.in. przeterminowane chemikalia, środki ochrony roślin, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, opakowania po środkach i substancjach niebezpiecznych, farby, lakiery, rozpuszczalniki, oleje itp.

W sezonie letnim selektywna zbiórka odpadów odbywa się do punktowo rozstawionych pojemników selektywnej zbiórki typu „dzwon” w obszarze całego miasta.

Łeba należy do Północnego Regionu Gospodarki Odpadami, w skład którego oprócz miasta Łeba wchodzi 20 gmin. Odpady z terenu miasta Łeba trafiają do Regionalnej Instalacji Przekształcania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Czarnówku (Przedsiębiorstwo Składowania i Przerobu Odpadów Sp. z o.o. "CZYSTA BŁĘKITNA KRAINA"), gdzie są zagospodarowywane.

Łeba posiada dobrze rozwinięty **układ komunikacyjny**. Lokalizacja miasta założona jest w układzie kołowym transportowym drogi wojewódzkiej nr 214, drogi powiatowej 1302G, bez dróg powiatowych na terenie miasta oraz w układzie 62 dróg publicznych gminnych wraz z gminnymi drogami wewnętrznymi, stanowiących podstawowy układ dróg i zaspakajający wszystkie potrzeby.

Obszar gminy przecina wiele szlaków pieszych i rowerowych, tj.

Szlak Północny (czerwony) o długości 86 km w ciągu miast Łeba – Rowy – Ustka – Jarosławiec. Szlak rozpoczyna się przy dworcu kolejowym w Łebie, drogą na Rąbkę dalej w stronę wydm i gdzie włączając się w inne szlaki prowadzi aż do rezerwatu „Mierzeja Sarbska”,

Szlak Stara Łeba (zielony) o długości 18 km w ciągu brzegu morskiego – Łackiej Góry –



Rąbki – Starej Łeby. Szlak rozpoczyna się przy dworcu kolejowym w Łebie przebiega równolegle z ww. szlakiem czerwonym do skrzyżowania z drogą na Rąbkę. Następnie 400 m przebiegu ciągu w układzie miejskich ulic i w kierunku plaży na długości około 1500 m do miejsca ruin dawnego kościoła św. Mikołaja, dalej przebiega plażą około 8,0 km przez teren ruchomych wydm aż do Łąckiej Góry. Powrót do miasta Łeby następuje równolegle ze szlakiem czerwonym,

Szlak Południowy (żółty) o długości 32 km w ciągu miejscowości Gardna Wielka – Smółdzino – Kluki – Izbica – Gać – Łeba. Ciąg szlaku przebiega przez Słowiński Park Narodowy. Od miejscowości Żarnowskiej dochodzi do drogi Łeba – Lębork, a kończy się przy dworcu w Łebie,

Szlak Krajobrazów Młodoglacjalnych (zielony) o długości 162 km w ciągu miast Miastko – Łeba – szlak wchodzi do miasta od strony Nowęcina i kończy się od skrzyżowania ulicy Noweńskiej, na dworcu w Łebie,

Urządzenia i oznakowania wymaga międzynarodowa nadmorska trasa rowerowa tzw. „Hanzeatycka” od strony Nowęcina przez miasto Łeba i wzdłuż granicy Słowińskiego Parku Narodowego do wsi Żarnowska.

Źródłami **pól elektromagnetycznych** emitujących szkodliwe dla ludzi i zwierząt promieniowanie niejonizujące są m.in. linie energetyczne o napięciu powyżej 110kV, nadajniki radiowe i telewizyjne oraz nadajniki telefonii komórkowej. Na terenie miasta Łeba źródłem promieniowania elektromagnetycznego jest 11 stacji bazowych telefonii komórkowej. Stacje zlokalizowane są przy ul. Łąkowej 8 - na wieży kościoła Parafii św. Jakuba Apostoła w Łebie, ul. Morskiej 1, ul. Nadmorskiej 12 a, ul. Wybrzeże iul. Nadmorskiej 10. Na terenie miasta w ostatnich latach nie prowadzono pomiarów promieniowania elektromagnetycznego.

7.2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA⁴

Źródłem **zanieczyszczeń powietrza** w mieście Łeba są: paleniska domowe, kotłownie lokalne oraz pojazdy mechaniczne. Łeba, jako miejscowość turystyczna, jest poddawana w szczególności wpływom negatywnego oddziaływania ruchu komunikacyjnego. Szkodliwymi substancjami pochodzenia antropogenicznego najczęściej emitowanymi do powietrza są przede wszystkim: tlenek siarki, tlenek węgla, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), benzo-a-piren, sadza, kadm oraz drobne pyły powstające w wyniku spalania węgla, oleju opałowego oraz materiałów pędnych. Zanieczyszczenie powietrza powyżej wymienionymi substancjami chemicznymi ma negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie człowieka, a także zaburza prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów.

Tabela 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu lęborskiego

Emisja zanieczyszczeń gazowych		2011	2012
ogółem	t/r	64338	66400
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	79	869
nie zorganizowana	t/r	0	0
dwutlenek siarki	t/r	174	199
tlenki azotu	t/r	72	72

⁴ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019



Emisja zanieczyszczeń gazowych		2011	2012
tlenek węgla	t/r	458	581
dwutlenek węgla	t/r	63619	65532
Emisja zanieczyszczeń pyłowych			
ogółem	t/r	46	33
ze spalania paliw	t/r	37	26

Źródło: GUS

Miasto Łeba objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Roczna ocena jakości powietrza za 2012 r. została wykonana w nowym układzie stref, zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Środowiska oraz wytycznymi, opracowanymi na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie dla dwóch wydzielonych stref: aglomeracja trójmiejska i strefa pomorska.

Na terenie miasta znajduje się jedna stacja pomiarowa IMGW, zlokalizowana przy ulicy Rąbka 1. W roku 2012 na stacji nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych mierzonych zanieczyszczeń (NO₂, SO₂).

Tabela 6. Stężenia zanieczyszczeń powietrza w Łebie w roku 2013

Stacja pomiarowa	Rodzaj pomiaru	Mierzone zanieczyszczenia					
		NO ₂	NO ₂	SO ₂	SO ₂	CO	benzen
		Okres uśredniania					
		1 godz.	1 rok	1 godz.	1 rok	8 godz.	1 rok
		Wartość dopuszczalna µg/m ³					
		200	40	350	40	10000	5
Łeba, ul. Rąbka 1	manualny	nb	4	nb	1	nb	nb

nb – nie badano

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za rok 2012, WIOŚ

Monitoringiem wód płynących, prowadzonym przez WIOŚ w Gdańsku objęta jest rzeka Łeba, przepływająca przez miasto. Jakość wód rzeki Łeby badana była w 2012 roku w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych: Łeba – Izbica i Łeba -Cecenowo (Łeba od Pogorzeliczy do wypłynięcia z Jeziora Łebsko kod JCW PLRW200024476799). Stan chemiczny rzeki w tych punktach pomiarowych oceniony został jako dobry. Stan/ Potencjał ekologiczny rzeki został oceniony jako klasa II. Klasa elementów fizykochemicznych – II, klasa specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych – II.



Tabela 7. Weryfikacja stanu powierzchniowych wód płynących - stan wód i monitoring obszarów chronionych badanych na obszarze miasta Łeba w latach 2010-2011

Lp.	Nazwa i kod jcw	Nazwa rzeki - nazwa stanowiska	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	Klasa specyf. zanieczyszczeń synt. i niesynt. (3.6)	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (wg MD, MO, MB)	OCENA SPEŁNIENIA WYMAGAŃ DLA OBSZARU CHRONIONEGO			Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	STAN CHEMICZNY (wg MD, MO lub MB)	STAN JCW
								Do ochrony gat. zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (ryby)	Do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Wrażliwość na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami ze źródeł komunalnych				
1.	Łeba od Jez. Łebsko z Chelstem od wypływu do Jez. Sarbsko PLRW20 0022476 99	Łeba - Łeba	II	I	II	II	II	N		T (spełnia wymagania)	N (nie spełnia wymagań)	III	DOBRY	ZŁY

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim 2012

W 2012 roku monitoringiem operacyjnym prowadzonym przez WIOŚ objęte było także jezioro Łebsko.

W zakresie elementów biologicznych badano: indeks fitoplanktonowy, fitobentos (indeks okrzemkowy), makrofitowy indeks stanu ekologicznego (wszystkie te wskaźniki oceniono jako III klasę). W zakresie elementów fizykochemicznych badano: przezroczystość, tlen rozpuszczony, średnie nasycenie hypolimnionu tlenem, przewodność w 20°C, azot ogólny, fosfor ogólny, specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne. Klasę elementów fizykochemicznych określono jako „stan poniżej dobrego”. Stan chemiczny oceniono jako dobry. Ogólny stan JCW w 2012 roku oceniono jako zły.

W procedurze przeprowadzania **badania wód podziemnych** jednostką bilansowania jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd), definiowana jako objętość wód w warstwach wodonośnych, które stanowią lub mogą stanowić źródło wody do spożycia znaczące w zaopatrzeniu ludności lub istotne dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Łeba leży na obszarze JCWPd nr 12. Badania wód podziemnych prowadzono tylko w ramach monitoringu krajowego realizowanego przez PIG. Jako ponadnormatywne wskaźniki oznaczono żelazo (Fe) – klasa III oraz pH w klasie IV. Ogólny stan JCWPd sklasyfikowano w klasie IV.

W 2013r. w granicach administracyjnych miasta Łeba wyznaczono **3 kąpieliska morskie** Uchwałą nr XXXVI/323/2013 Rady Miejskiej w Łebie z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie określenia wykazu kąpielisk na rok 2013 na terenie Gminy Miejskiej Łeba.

Kąpielisko centralne przy plaży „A” - Krajowy kod kąpieliska: 2208PKAP0001/ Identyfikator kąpieliska NUMID: PL6310802122000009

Kąpielisko przy plaży „B” - Krajowy kod kąpieliska: 2208PKAP0002/ Identyfikator kąpieliska NUMID:PL6310802222000010



Kąpielisko przy plaży „C” - Krajowy kod kąpieliska: 2208PKAP0003/ Identyfikator kąpieliska NUMID:PL6310802122000011.

Oceny jakości wody w kąpieliskach na terenie Miasta Łeby dokonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęborku na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2011r. Nr 86, poz. 478)

Na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych w punkcie monitoringowym w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej z kąpielisk przy plażach A, B i C w Łebie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęborku dokonał sezonowej oceny jakości wody w odniesieniu do parametrów określonych w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia. Jakość wody w kąpieliskach w 2013 roku spełniała wymagania Rozporządzenia.

Na terenie miasta Łeba występuje 1 **pomnik przyrody** w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2013r., poz. 627).

Tabela 8. Pomniki przyrody w gminie miejskiej Łeba

Lp.	Nr rejestru	Rodzaj	Gatunek	Obwód	Położenie
1	297	drzewo	dąb	3,42 m	gm. Łeba, m. Łeba przy ul. E. Plater

Źródło: Regionalny Konserwator Przyrody, RDOŚ w Gdańsku

Na terenie gminy miejskiej Łeba występują **obszary chronione** w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody.

Obszary objęte ochroną prawną zajmują 653,4 ha powierzchni miasta, co stanowi ponad 44% powierzchni Łeby. Na terenie miasta znajdują się:

- park narodowy – Słowiński Park Narodowy
- rezerwat przyrody – Mierzeja Sarbska
- cztery obszary Natura 2000: PLH220018 Mierzeja Sarbska, PLH220023 Ostoja Słowińska, PLB220003 Pobrzeże Słowińskie, PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku (obszar morski)

Słowiński Park Narodowy⁵

Ustanowiony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23.11.1966r. w sprawie utworzenia Słowińskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 42, poz. 254)

Powierzchnia parku na terenie miasta Łeba wynosi 361,18 ha. Został utworzony dla zachowania w niezmiennym pięknie systemu jezior przymorskich, bagien, torfowisk, łąk, nadmorskich borów, i lasów, a przede wszystkim wydmowego pasa mierzei z unikatowymi w Europie wydmami ruchomymi.

Unikatowość przyrody Słowińskiego Parku Narodowego znalazła uzasadnienie w decyzjach o objęciu obszaru Parku międzynarodowymi konwencjami i porozumieniami w zakresie ochrony przyrody. W 1977 roku został objęty programem UNESCO MAB "Człowiek i Biosfera", którego celem jest utworzenie globalnej sieci rezerwatów biosfery. Obecnie funkcjonuje prawie 500 takich obiektów w 102 krajach świata. Rezerваты Biosfery służą zachowaniu różnorodności biologicznej i pełnią funkcję punktów odniesienia w analizie zmian globalnych w obszarze całej planety. Cel, który przyświeca tej idei to także pobudzanie społecznej świadomości powiązań istniejących pomiędzy różnorodnością ekologiczną i kulturą.

Kolejną konwencją ważną dla statusu SPN jest "Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, zwana także Konwencją Ramsarską.

⁵ <http://sloviskipn.pl>



Realizacja postanowień tej umowy polega na zapewnieniu trwałej ochrony i racjonalnym użytkowaniu terenów, w kształtowaniu których dominującą rolę odgrywają ekosystemy wodne i bagienne. Biorąc pod uwagę, że niemal 80% obszaru Parku stanowią wody (morze, jeziora, torfowiska, bagna) oraz to, że tereny te są miejscem życia szeregu gatunków ptaków chronionych, objęcie tego terenu od 1995 roku dodatkowymi postanowieniami prawa międzynarodowego wydaje się być uzasadnione.

Najmłodszą formą ochrony, którą objęto w 2004 roku wybrane ekosystemy Parku jest ogólnoeuropejska sieć ekologiczna Natura 2000. Podstawowym założeniem tego przedsięwzięcia jest zachowanie dziedzictwa przyrodniczego krajów członkowskich Unii Europejskiej. Cel ten realizowany będzie poprzez: ochronę siedlisk zagrożonych i/lub reprezentatywnych dla wyróżnionych regionów biogeograficznych oraz ochroną roślin i zwierząt zagrożonych oraz rzadkich na terytorium Wspólnoty albo poprzez ochronę wybranych gatunków i ich biotopów. Aktualnie Słowiński Park Narodowy to także Międzynarodowa Ostoja Ptaków, ustanowiona zgodnie z przyjętymi przez BirdLife International naukowymi kryteriami dotyczącymi składu gatunkowego i liczebności awifauny występującej na danym terenie. SPN to wreszcie trzon "Ostoi Słowińskiej" i "Pobrzeża Słowińskiego" - obszarów wyznaczonych według tych samych założeń we wszystkich krajach Unii Europejskiej, z mocy Dyrektywy Ptasiej oraz Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotem działania Słowińskiego Parku Narodowego jest:

1. ochrona przyrody która ma na celu przede wszystkim:
 - utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
 - zachowanie różnorodności biologicznej,
 - zachowanie dziedzictwa geologicznego,
 - zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin lub zwierząt wraz z siedliskami poprzez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu,
 - utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także innych zasobów przyrody i jej składników, a w szczególności: dziko występujących roślin lub zwierząt, siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków chronionych roślin lub zwierząt, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, roślin lub zwierząt, objętych ochroną na podstawie odrębnych przepisów, przyrody nieożywionej, krajobrazu,
 - kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.
2. udostępnianie Parku do prowadzenia wielokierunkowych badań naukowych
3. udostępnianie Parku dla dydaktyki i turystyki
4. zabezpieczenie prawnych, organizacyjnych, materialnych, personalnych i technicznych podstaw jego funkcjonowania.

Rezerwat przyrody Mierzeja Sarbska

Utworzony został w 1976 r., na mocy Zarządzenia MLiPD z dnia 10 listopada 1976 r. (MP Nr 42 z 1976 r., poz. 206) w celu ochrony naturalnych zbiorowisk wydmych i bagiennych wykształconych w specyficznych warunkach wąskiej (ok. 1 km) mierzei nadmorskiej. Poza Słowińskim Parkiem Narodowym, jest to jedyne miejsce na polskim wybrzeżu z ruchomymi wydmyami parabolicznymi. Rezerwat zajmuje powierzchnię 546,63 ha, w tym na terenie miasta Łeba ok. 299,7 ha. Rezerwat posiada plan ochrony.

Większą część rezerwatu, bo prawie 400 ha pokrywają zbiorowiska leśne, należące głównie do różnych postaci zespołu boru bażynowego (*Empetro nigri* - *Pinetum*). W zagłębieniach międzywydmowych wykształcają się mokre wrzosowiska wierzbowo-wrzoścowe, zbiorowiska mające w Polsce zanikające, nieliczne stanowiska. Walor tego terenu podnoszą zarośla z woskownicą europejską (*Myrica gale*), prawnie chronionym gatunkiem atlantyckim, który w Polsce jest bardzo rzadki i zagrożony.



Flora rezerwatu wykazuje nieprzeciętne wartości przyrodnicze ze względu na wyjątkowo duże nagromadzenie gatunków rzadkich, ginących i zagrożonych w skali Pomorza, a nawet Polski. Są to np: Fiołek torfowy, Wełnianeczka darniowa, Wątlík błotny, Rosiczka długolistna i pośrednia, Turzyca bagienna, Woskownica europejska, Długosz królewski. Stanowi ostoję puchacza.

Obszary Natura 2000

W granicach miasta znajdują się cztery obszary sieci Natura 2000:

PLH220018 Mierzeja Sarbska⁶

Obszar obejmuje wąską mierzeję między Bałtykiem a krytodepresyjnym Jeziorem Sarbsko, a ponadto samo jezioro, które jest jednym z 11 występujących w Polsce słonawowodnych jezior przybrzeżnych. Ostoja stanowi unikatowy kompleks wydm wałowych i parabolicznych (w części ruchomych) z roślinnością stanowiącą kompleks zbiorowisk wydm białych, wydm szarych i wrzosowisk bażynowych, oraz zróżnicowanych wilgotnościowo borów bażynowych. Zagłębienia międzywydmowe są wypełnione płytkim torfem. Wykształcają się na nich unikatowe zbiorowiska roślinne wilgotnych zagłębień, m. in. zarośla woskownicy, przygiełkowiska, mokre wrzosowiska wierzbowo-wrzościowe, mające w Polsce zanikające, nieliczne stanowiska. Oprócz dominujących borów bażynowych, występują tu bory bagienna, olsy i brzeziny bagienna. Znaczna część obszaru (ok. 30% powierzchni) jest chroniona jako rezerwat przyrody "Mierzeja Sarbska". Obszar obejmuje przybrzeżne Jezioro Sarbsko będące siedliskiem priorytetowym 1150 (laguny), wąską mierzeję stanowiącą unikatowy kompleks wydm wałowych i parabolicznych oraz zróżnicowanych wilgotnościowo borów bagiennych. Jest to jeden z nielicznych na polskim wybrzeżu, poza Słowińskim Parkiem Narodowym, fragment mierzei z wydmami ruchomymi, w ramionach, których występują niecki deflacyjne z bardzo rzadkimi zbiorowiskami torfowiskowymi i napiaskowymi. Wzrost tego terenu podnoszą bogate florystycznie wilgotne zagłębienia międzywydmowe, w tym zarośla z woskownicą europejską *Myrica gale*, prawnie chronionym gatunkiem atlantyckim, który w Polsce jest generalnie rzadki. Cennym elementem są dobrze wykształcone nadmorskie bory bażynowe na wydmach. Wydmy obszaru skupiają populację lniczy wonnej *Linaria loeselii*, a w jeziorze Sarbsko znajduje się jedno z nielicznych w Polsce stanowisk zatoczka łamliwego *Anisus vorticulus*. Wyjątkowo licznie reprezentowane są populacje gatunków roślin naczyniowych oraz zwierząt zagrożonych i prawnie chronionych w Polsce. Obszar charakteryzuje się wybitnymi walorami krajobrazowymi.

Siedlisko przyrodnicze 1150 - laguny przymorskie - jest reprezentowane przez jezioro Sarbsko. Zbiornik jest bardzo płytki (średnia głębokość nie przekracza 1,2 m, a maksymalna 3,2 m), ale dość rozległy (powierzchnia to nieco ponad 650 ha). Jezioro jest polimiktyczne i eutroficzne. Przejrzystość wody 0,5-1m, dość wysoka jak na jeziora przybrzeżne. Jezioro pełni ważną funkcję w krajobrazie ekologicznym, jako miejsce żerowania bielika, rybołowa, kormorana, a także jako miejsce lęgowe i odpoczynkowe ptaków wodnych. Jest także biotopem zatoczka łamliwego. Jest ono o tyle nietypowym jeziorem przymorskim, że powierzchniowa wymiana wód z morzem jest dość ograniczona. Zasilanie wodami słonymi następuje jednak przez wody podziemne. Jezioro jest jeszcze dość dobrze zachowane, choć podlega olbrzymiej presji rekreacyjnej. Znaczenie dla krajowych zasobów oceniono jako B.

Siedliska przyrodnicze 2120 i 2110 - wydmy białe i ich inicjalne stadia - są obecne w obszarze, jednak ich występowanie na brzegu morskim jest ograniczone przez dominację procesów abrazyjnych.

⁶ Wg Standardowego Formularza Danych Natura 2000



Dlatego znaczenie obszaru dla ich krajowych zasobów oceniono na C. Inicjalne białe wydmy nadmorskie (2110) wykształcają się okresowo, szczególnie na odcinku 172-174 km brzegu, gdzie są praktycznie stale obecne, ale także na odcinkach brzegu w rezerwacie Mierzeja Sarbska w dalszych odcinkach kilometrażu.

Występowanie może mieć dynamiczny charakter: inicjalne stadia wydm są usypywane przez wiatr, ale mogą być zupełnie zniszczone przez jesienne sztormy. Do wydm białych (2120) zaliczono dwa typy wydm:

- a) typowe wydmy białe, o strukturze wałowej, wzdłuż brzegu morza. Porasta je zwykle zespół piaskownicy i wydmuchrzycy - Elymo-Ammophiletum. Największą rolę odgrywa *Ammophila arenaria* z mniejszym lub większym udziałem *Elymus arenarius* i *Festuca rubra* subsp. *arenaria*.
- b) "białe" wydmy ruchome wnętrza Mierzei, o dużej dynamice, przemieszczane przez wiatr jako duże, ruchome formy wydmowe. Tu należą przede wszystkim 2 duże wydmy ruchome na wsch., od Stilo. Skąpa roślinność ma charakter podobny jak na nadmorskich wydmach wałowych.

Kompleks siedlisk przyrodniczych wydm szarych (2130), wrzosowisk nawydmowych (2140) i wilgotnych zagłębień międzywydmowych (2190) stanowi najcenniejszy walor przyrodniczy obszaru, choć zagrożeniem jest aktualnie brak procesów eolicznych, które kształtowałyby dynamicznie cały system wydmowy (skutek dawniejszego zalesienia i utrwalenia części wydm). Dla tych siedlisk przyrodniczych obszar jest unikatem w skali kraju (ocena znaczenia B). Do wydm szarych zaliczono dwa typy wydm:

- a) typowe wydmy szare, o strukturze wałowej, wzdłuż brzegu morza. Porasta je zwykle nadmorska murawa wydm szarej - Helichryso-Jasionetum. Jej fitocenozy zasiedlają wydmy szare z inicjalnymi glebami typu regosole. Pod względem florystycznym ten zespół jest bogatszy od fitocenoz zespołu Elymo-Ammophiletum. Zasadniczymi składnikami fitocenoz są: *Corynephorus canescens*, *Artemisia campestris* var. *sericea*, *Jasione montana* var. *litoralis*, *Hieracium umbellatum* var. *dunense* i kilka innych roślin kwiatowych. Występuje tu już warstwa mszysto-porostowa, w której uczestniczą - oprócz kilku gatunków mchów - bardzo licznie porosty, głównie z rodzaju *Cladonia*. Jeszcze w latach 70-tych XX w. powierzchnia takich muraw była nieco większa, a przedmiotowe zbiorowisko najczęściej występowało w obniżeniach za wysokim wałem wydm białych, z reguły w kompleksach przestrzennych z nasadzeniami sosnowymi. W wyniku zabiegów utrwalania wydm, rozwoju drzewostanów i abrazji brzegu morskiego większość płatów Helichryso - Jasionetum zanikło, a zespół ten jest obecnie jednym z najrzadszych układów ekologicznych na Mierzei.
- b) wydmy paraboliczne wewnątrz Mierzei, porośnięte murawami trawiasto - porostowymi. Z roślin naczyniowych buduje je przede wszystkim szcztolicha siwa *Corynephorus canescens*, inne składniki występują nieregularnie. Poszczególne płaty współtworzy do dwudziestu, a nierzadko i więcej, gatunków porostów i mszaków, z których stałymi komponentami są: *Cladina mitis*, *Cladonia uncialis*, *C. pleurota*, *C. gracilis* i *Cetraria aculeata*.

Zbiorowisko to porasta wszelkie piaszczyste wyniesienia wydmowe w głębi mierzei, gdzie proces osiedlania się sosny i tworzenia boru zachodzi bardzo wolno. Na rozwiewanych szczytach wydm szarych, zarówno nadmorskich jak i wnętrza Mierzei, może występować Inica wonna *Linaria odora* - przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000. Do czasu ustania procesów eolicznych na Mierzei Sarbskiej i stabilizacji wydm, znaczącym przestrzennie składnikiem roślinności obecnego obszaru Natura 2000 były prawdopodobnie nadmorskie wrzosowiska bażynowe.



Naturalna sukcesja i powszechnie prowadzone zalesianie wydm sprawiły, że zajmują one obecnie skrajnie niewielką powierzchnię, a ich fitocenozy nie dają się wręcz wyodrębnić w skali mapy.

Występują trzy typy wrzosowisk:

- a) Suche wrzosowisko bażynowe - *Carici arenariae-Empetretum*: Jest to naturalne zbiorowisko roślinne, które występuje niewielkimi na ogół płatami, do kilkudziesięciu metrów kwadratowych, na przedpolu borów nadmorskich, w obrębie wydmy szarej. Zajmuje górne i środkowe części stoków wałów wydmowych o ekspozycji północnej oraz grzbiety wydm. W warstwie zielno-krzewinkowej dominują w różnych proporcjach *Empetrum nigrum*, *Calluna vulgaris* i często *Salix arenaria*. Ponadto współtworzą ją inne gatunki, m. in. murawowe i niektóre borowe. Duży udział jakościowy i ilościowy mają porosty. Pod względem dynamiczno-rozwojowym wrzosowisko to jest powiązane z borem nadmorskim i stanowi stadium rozwojowe poprzedzające bezpośrednio jego powstanie.
- b) Wrzosowisko brusznicowo-bażynowe - zbiorowisko *Empetrum nigrum-Vaccinium vitis-idaea*: jest to wtórne, przeważnie antropogeniczne zbiorowisko. Tworzy się z runa bażynowego boru nadmorskiego w miejscach pozbawionych drzew (wycinka, wywroty, złomy drzew). W rezerwacie płaty zbiorowiska występują na przecince pod linią elektryczną oraz wzdłuż niektórych dróg. Znamienną cechą omawianego wrzosowiska jest duży udział roślin z bażynowego boru, które wraz z bażyną i wrzosem tworzą swoistą kombinację gatunków.
- c) Wilgotne wrzosowisko *Vaccinio uliginosi-Empetretum nigri* - jego niewielkie płaty zlokalizowane są w zagłębieniach deflacyjnych.

Wilgotne zagłębienia międzywydmowe (2190) - siedlisko przyrodnicze zdefiniowane geomorfologicznie - w zależności od warunków lokalnych może mieć różną roślinność. W obszarze najczęściej wilgotne zagłębienia międzywydmowe są wypełnione zaroślami woskownicy europejskiej *Myrica gale*, lokalnie także zbiorowiskami nawiązującymi do przygiełkowisk (w tym z unikatową w Polsce przygiełką brunatną *Rhynchospora fusca*) i torfowisk przejściowych. Licznymi składnikami runa są ponadto: *Erica tetralix*, *Oxycoccus palustris*, *Eriophorum angustifolium* oraz inne hydrofilne gatunki. W wilgotnych zagłębieniach deflacyjnych występuje także wspomniane wyżej zbiorowisko *Vaccinio uliginosi-Empetretum nigri*, a także małopowierzchniowe, bardzo interesujące pod względem fitogeograficznym przymorskie zbiorowisko wrzosowiskowe *Salici-Ericetum* z *Ericion tetralicis*, o zachodnioeuropejskim typie zasięgu, w Polsce znane jedynie ze Słowińskiego Parku Narodowego, Mierzei Sarbskiej i Białogóry. We wschodniej części rezerwatu w składzie flory wilgotnych zagłębien deflacyjnych pojawia się także unikatowa przygiełka brunatna.

Dominantą powierzchniową w obszarze są nadmorskie bory bażynowe, dobrze wykształcone i w części ściśle chronione w rezerwacie przyrody "Mierzeja Sarbska". Obszar jest drugim w Polsce - po Słowińskim Parku Narodowym - miejscem kluczowym dla ochrony borów bażynowych (ocena znaczenia ogólnego A). W obszarze bór nadmorski jest dominującym zbiorowiskiem leśnym i zajmuje około 36% jego powierzchni. Stanowi on końcowy etap rozwoju wszystkich zbiorowisk roślinnych występujących na piaszczystym podłożu wydmowym. Jego rozległe płaty koncentrują się w północnej i środkowej strefie Mierzei, gdzie zajmuje głównie mniej lub bardziej płaskie i lekko faliste fragmenty terenu oraz dolne partie zboczy wyniesień wydmowych. Wykazuje wielopłaszczyznową zmienność. W aspekcie siedliskowym czynnikiem różnicującym jest wilgotność gleb, w wyniku czego zbiorowisko to tworzy trzy podstawowe postaci: suchą, świeżą i wilgotną. Istotną rolę odgrywa przy tym nie tylko lokalna rzeźba terenu, ale także mikrorelief, który powoduje silne zróżnicowanie przestrzenne fitocenozy zespołu.



W efekcie, poszczególne postaci boru tworzą urozmaiconą mozaikę, często o bardzo małych biochorach. Na zmienność tą nakłada się duże zróżnicowanie dynamiczno-rozwojowe. Spotykamy tu bogatą gamę przejść od fitocenoz murawowych z wkraczającą, różnowiekową sosną do typowo wykształconych, dojrzałych fitocenoz borowych z charakterystycznym runem. Na dużych powierzchniach drzewostany pochodzą z nasadzeń w różnych okresach, co dodatkowo pogłębia zmienność zbiorowiska. Najbardziej typowe i najładniejsze bory bażynowe, ze starymi drzewostanami, znajdują się w rezerwacie, w części rezerwatu zarządzanej przez Nadleśnictwo Lębork. Bory w pasie technicznym Urzędów Morskich to w większości względnie młode drągowiny sosnowe o wysokim zwarciu i zadrzewieniu i skąpym, albo tylko zdominowanym przez trawy runie. Bory poza rezerwatem są nieco bardziej zniekształcone.

Zespół w obszarze zróżnicowany jest na trzy, uwarunkowane stosunkami wodnymi, podzespoły:

a) Podzespół chrobotkowy (suchy) - *Empetro nigri-Pinetum cladonietosum*. Zajmuje skrajnie suche i ubogie siedliska. Porasta wyższe partie zboczy wydm i kopulaste wyniesienia, granicząc bezpośrednio z roślinnością murawową. Występuje na glebach inicjalnych typu regosoli eolicznych oraz słabo wykształconych zaliczanych do arenosoli. Niski, luźno zwarty drzewostan buduje niemal wyłącznie sosna zwyczajna, niekiedy z domieszką sztucznie wprowadzonej sosny czarnej. Podszyt jest bardzo słabo wykształcony, złożony przeważnie z podrostu sosny. Runo jest ubogie w rośliny naczyniowe i zdominowane przez krzaczkowate porosty z rodzaju *Cladonia* i *Cladina*, które odróżniają omawiany podzespół od pozostałych postaci zespołu.

b) Podzespół typowy - *Empetro nigri-Pinetum typicum*. Reprezentuje typ boru świeżego. Zajmuje siedliska umiarkowanie wilgotne, zwykle z wodą gruntową w zasięgu profilu glebowego, przeważnie na lekko sfalowanych polach wydmowych oraz w dolnych partiach stoków. Jego fitocenozy występują najczęściej na glebach słabo wykształconych z grubym poziomem butwinowym oraz glebach bielcowych i bielcach w różnym stopniu zbielicowanych. Drzewostan buduje sosna, niekiedy z domieszką brzozy brodawkowatej. Podszyt osiąga niewielkie zwarcie. W runie dominują krzewinki, głównie *Empetrum nigrum*, *Vaccinium vitis-idaea*, *V. myrtillus* i *Calluna vulgaris*. Warstwa mszysta jest silnie rozwinięta.

c) Podzespół wrzoścowy (wilgotny) - *Empetro nigri-Pinetum ericetosum*. Fitocenozy omawianej postaci zajmują wilgotne obniżenia międzywydmowe z płytko usytuowanym poziomem wody gruntowej, która okresowo może pojawiać się na powierzchni. Występują na semihydrogenicznych glebach z rzędu glejobielicoziemnych i dystroficznych glebach gruntowoglejowych. Omawiany podzespół wyróżnia grupa higrofilnych roślin, np.: *Erica tetralix*, *Carex nigra*, *Vaccinium uliginosum*, *Myrica gale* i *Ledum palustre*. Oprócz rozpowszechnionej, typowo wykształconej postaci, nierzadkie są fitocenozy, które nawiązują florystycznie do boru bagiennego. Cechuje je m.in. duży udział *Myrica gale*, *Ledum palustre* i nierzadko torfowców. Swoistą, lokalną postacią zespołu, są płaty z dominacją brzozy w drzewostanie, najczęściej *Betula pendula*. Sosna stanowi w nich jedynie mniej lub bardziej liczną domieszkę i samorzutnie odnawia się. Ponadto, od typowej formy różni się stałym występowaniem *Deschampsia flexuosa* i *Sorbus aucuparia*. Omawiana postać wilgotnego boru bażynowego występuje głównie w południowej części rezerwatu, wzdłuż jeziora Sarbsko, gdzie graniczy z brzeziną bagienną lub z fitocenozami olsu. Zbiorowisko to ma charakter ekotonalny, wykształca się w miejscu nakładania się piasku wydmowego na utwory organiczne.

Mozaikę siedlisk przyrodniczych obszaru uzupełniają: wilgotne wrzosowiska (4010), bory i brzeziny bagienne (91D0), kwaśne dąbrowy (9190), choć dla tych typów siedlisk obszar jest jednym z wielu miejsc ich występowania w Polsce.



Obszar skupia ok. 4-8% polskiej populacji lniczy wonnej *Linaria odorata*. Występowanie gatunku jest związane z rozwiewanymi wydmami. Populacja w obszarze Mierzeja Sarbska jest dość mocna, bo w latach 2008-2012 gatunek obserwowano aż w 11 miejscach. Podobnie jak w całym zasięgu, są to rozwiewane szczyty wydm, zarówno wydm wałowych nad morzem, jak i rozwiewane miejsca na wydmach w głębi Mierzei. Struktura populacji nie odbiega od średniej krajowej. Liczebność w obszarze szacuje się na ok. 500-1500 osobników.

W jeziorze Sarbsko znajduje się jedno z nielicznych znanych w Polsce stanowisk zatoczka łamliwego *Anisus vorticulus*, choć generalnie rozmieszczenie gatunku w Polsce nie jest prawdopodobnie dobrze rozpoznane. Populacja z jeziora Sarbsko pasuje do przeciętnej w skali kraju: cechuje się niskim zagęszczeniem, przy najprawdopodobniej właściwym stanie siedliska. Udokumentowane jest utrzymywanie się gatunku na tym stanowisku od ponad 20 lat.

Siedliska 2130, 2140, *Linca wonna* i zatoczek łamliwy są w obszarze monitorowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

ZAGROŻENIA, PRESJA I DZIAŁANIA MAJĄCE WPŁYW NA OBSZAR

Podstawowym zagrożeniem dla kompleksu siedlisk wydmowych są współcześnie procesy sukcesyjne, przy równoczesnym zaniku procesów wydmotwórczych, inicjujących powstawanie nowych siedlisk. Jest to rezultat dawniejszych działań utrwalających wydmy, podejmowanych zwłaszcza w północnej części Mierzei. W ramach utrwalania wydm nasadzono zwarte zarośla kosodrzewiny lub drzewostany sosnowe. W rezultacie, procesy geomorfologiczno-ekologiczne, które ukształtowały ten obiekt, zostały zahamowane i zablokowane w wyniku skutecznego zalesienia i zakrzewienia wydm. Doszło do znacznego zahamowania procesów wydmotwórczych, a wilgotne zagłębienia międzywydmowe (skupiające najcenniejsze osobliwości florystyczne rezerwatu) podlegają procesom sukcesji. Same procesy sukcesji na wydmach i w zagłębieniach międzywydmowych nie powinny być traktowane jako zagrożenie, ale jako wartość przyrodnicza. Dla zachowania przyrody rezerwatu potrzeba jednak, aby siedliska podlegające takiej sukcesji mogły wciąż od nowa powstawać.

Obszar poddany jest bardzo silnej presji rekreacyjnej i turystycznej. W okresie letnim cały teren (także rezerwat) jest penetrowany przez ludzi, nawet mimo obowiązującego w rezerwacie przyrody zakazu poruszania się poza miejscami i szlakami wyznaczonymi. Ruch - nawet w rezerwacie - jest praktycznie niekontrolowany i tylko w niewielkim stopniu kanalizowany. Turystyczna penetracja terenu, w tym rezerwatu, uległa w ostatnich latach dodatkowemu nasileniu, przybierając charakter masowy. W projekcie planu ochrony rezerwatu identyfikowano, że wejścia do rezerwatu nie mają przy tym w zdecydowanej większości charakteru poznawczego, ale służą dojściu na plażę, spacerom po lesie albo zbieraniu grzybów. Powszechnie ignorowany jest zakaz zbioru runa leśnego w rezerwacie, nakaz poruszania się tylko po drogach i ścieżkach udostępnionych do ruchu turystycznego. Rezerwat jest nielegalnie wykorzystywany do jazdy quadami, w tym szczególnie najcenniejsze części wydmowe. Wyraźne są ślady antropogenicznej erozji wydm z tym związanej. Projekt uporządkowania zagadnień udostępnienia rezerwatu przyrody do turystyki i rekreacji opracowano w projektowanym planie ochrony rezerwatu.

Poza rezerwatem przyrody penetracja jest równie silna, choć tu już legalna. Las od strony Łeby jest penetrowany przez wczasowiczów. Od strony Stilo przez obszar prowadzi droga dojściowa do plaży. Na granicy obszaru znajduje się latarnia morska Stilo, stanowiąca zabytek kultury i atrakcję turystyczno-krajoznawczą. Od strony Stilo wyznakowano trzy pętle - szlaki do Nordic Walking.

Silna jest też presja rekreacji na jezioro Sarbsko, masowo wykorzystywane latem do windsurfingu, ze względu na wyjątkowe ku temu warunki. Już obecna presja jest wysoka, a planowana jest budowa kilku nowych przystani żeglarsko-windsurfingowych.

Presja turystyczno-rekreacyjna na obszar wzrosłaby niepomiaralnie, gdyby doszło do urbanizacji



terenów w pobliżu granic obszaru Natura 2000. Istnieje silna presja na lokalizację nowej zabudowy w otoczeniu obszaru, a to skutkowałoby wzrostem penetracji obszaru. Rozwój zabudowy od strony Łeby i Sarbska jest kontrolowany planami zagospodarowania przestrzennego, w których przynajmniej częściowo uwzględniono potrzeby ochrony przyrody. Najbardziej niebezpieczny charakter przybierają procesy urbanizacyjne w dolinie Chełstu, między Stilo a Ulinią. Dochodzi tam do masowych podziałów działek na małe działki rekreacyjne. Gmina Choczewo w 2011 r. ustaliła jednak miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego rolnicze przeznaczenie tych terenów. Mimo to, urbanizacja w postaci budowli tymczasowych jest nadal groźna, prowokuje bowiem wzrost penetracji obszaru, przez który prowadzą najkrótsze dojścia do morza.

Obszar charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem synantropizacji flory.

Spośród nieefemerycznie występujących gatunków obcych, najgroźniejsze są:

Alnus rugosa - olsza pomarszczona. Pojedyncze okazy tego gatunku spotyka się przy rowach odwadniających w północnej części Mierzei. Charakter siedlisk nie sprzyja jednak ekspansji gatunku.

Larix eurolepis - modrzew eurojapoński. Pojedynczo sadzony w drzewostanach, pojedynczo odnawia się. Podawany w opracowaniach florystycznych jako "*Larix* cfr. *decidua*", w rzeczywistości spotykane w obszarze osobniki należą do roju mieszańców między modrzewiem japońskim i europejskim.

Padus serotina - czeremcha amerykańska. Rozpowszechniona głównie w południowej części Mierzei w leśnych zbiorowiskach zastępczych i w przesuszonych olsach; ekspansywna.

Pinus mugo - kosodrzewina. Masowo sadzona głównie w latach 1900-1912 i 1920-1938 dla utrwalenia wydm. Fałtynowicz i Markowski (1998) twierdzą, że "nie odnawia się i wypada samorzutnie", jednak w 2008-2012 r. stan zarośli kosodrzewiny nie był istotnie odmienny od opisywanego w 1998, trudno mówić więc o masowym procesie wypadania. W 2008-2012 r. odnotowano także przypadki odnawiania się, zarówno generatywnego jak i wegetatywnego.

Pinus nigra - sosna czarna. Masowo sadzona dawniej na wydmach. Gatunek wykazuje wyraźne odznaki zadomowienia, w wielu miejscach odnawiając się spontanicznie.

Rosa rugosa - spotykana jako nasadzenia na wydmach; pojedynczo odnawia się.

Gospodarka leśna w lasach poza rezerwatem (Nadleśnictwo Lębork, Nadleśnictwo Choczewo, w pasie technicznym także Urzędy Morskie) jest prowadzona na tyle łagodnymi i proekologicznymi metodami, że nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony. W zasadzie nie stosuje się cięć zupełnych, a odnawianie lasu prowadzi się rębiami częściowymi (IIa) lub stopniowymi (IVd). Tylko pojedyncze planowane działania z planów urzędzenia lasu miałyby negatywny wpływ na walory przyrodnicze obszaru.

Potencjalnym zagrożeniem dla obszaru mogą być procesy abrazyj, mogące prowadzić do zaniku inicjalnych stadiów wydm białych, samych wydm białych, a później też wydm szarych i wrzosowisk bażynowych na wydmach. Jak na razie jednak, na wybrzeżu obszaru zachodzą zarówno procesy abrazyjne, jak i akumulacyjne, mimo pewnej przewagi tych pierwszych. Potencjalnie jednak zagrożenie abrazją może wzrosnąć w wyniku obserwowanego wzrostu poziomu morza; brak jednak realnych sposobów przeciwdziałania temu procesowi. Urząd Morski prowadzi w obszarze (część wsch.) ograniczone prace biologicznego wspomaganie tworzenia się wydm i ich utrwalania, przez sadzenie traw wydmowych, budowę zatrzymujących piasek płotków z trzciny i chrustu, wykładanie wydm chrustem. Działania te, generalnie sprzyjające ochronie siedlisk wydmowych przez stymulowanie powstawania nowych wydm, mogą jednak powodować lokalne zagrożenia dla roślinności wydmowej.



Zagrożeniem dla jeziora Sarbsko może być odprowadzanie do niego, lub do cieku Chelst, ścieków z ładunkiem biogenów. Zagrożenie to stałoby się szczególnie poważne w przypadku realizacji planów urbanizacji w okolicach Sarbska, a także w zlewni Chelstu na terenie gminy Choczewo. Obecnie w Sarbsku istnieje tylko oczyszczalnia "trzciniowa". Docelowo zakłada się odprowadzenie ścieków do oczyszczalni miasta Łeba, albo budowę własnej nowoczesnej oczyszczalni, dotychczas jednak nie zostało to zrealizowane.

PLH220023 Ostoja Słowińska⁷

Obszar chroni krajobraz i różnorodność form morfologicznych obserwowanych na Mierzei Gardneńsko-Łebskiej, w tym unikatowe barchany nadmorskie (do 40 m npm, wędrujące w tempie 3-10 m rocznie), dwa największe słonawe przymorskie jeziora: Łebsko (7140 ha, maks. gł. 6,3 m) oraz Gardno (2468 ha, maks. gł. 2,6 m) wraz z przylegającymi łąkami, torfowiskami, lasami i borami bagiennymi. Łącznie, w skład obszaru wchodzi: główny kompleks Słowińskiego PN (wraz z włączonymi do parku w 2004 r. wodami morskimi), kompleks Rowokół i koryto rzeki Łupawy łączącej Rowokół z głównym kompleksem.

W zagłębieniach międzywydmowych, zwanych polami deflacyjnymi, obserwowana jest pierwotna sukcesja roślinna, przebiegająca od inicjalnych zbiorowisk psammofilnych po bor bażynowy.

Obszar zajmują dobrze zachowane, wykształcone typowo i na dużych powierzchniach, siedliska charakterystyczne dla terenów nadmorskich, w tym 26 typów siedlisk znajduje się na Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W obszarze stwierdzono stanowiska wielu rzadkich i zagrożonych gatunków, w tym 23 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (w tym 8 gatunków ryb, a także jedną z bogatszych w Polsce populację lnicy wonnej (również gatunku z Załącznika II tej Dyrektywy) i wiele objętych ochroną prawną roślin naczyniowych. Z tego terenu podawane są także interesujące gatunki bezkręgowców, m. in. pijawek Hirudinae: *Haementria costata*, *Haemopsis sanguisuga*, *Piscicola geometra* i pajęczaków Arachnidae: *Arctosa* sp., *Dolomedes fimbriatus*. Chroniony tu jest unikatowy krajobraz ruchomych wydm. Morska część obszaru jest siedliskiem morświna.

Jest to ważna ostoja ptasia o randze europejskiej E 09 (Słowiński PN). Obszar wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar; znajduje się też w obrębie Słowińskiego Rezerwatu Biosfery.

Występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), orzeł przedni (PCK), rybołów (PCK), puchacz (PCK), biegus zmienny (schinzii) (PCK), sieweczka obroźna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje błotniak łąkowy, kormoran czarny.

W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: bielaczek (c. 2%), Żuraw (>3%), gęś zbożowa (>4%) i nurogęś; w stosunkowo dużych zagęszczeniach (C7) występują gęś białoczelna i świstun.

PLB220003 Pobrzeże Słowińskie⁸

Obszar chroni krajobraz i różnorodność form morfologicznych obserwowanych na Mierzei Gardneńsko-Łebskiej, w tym unikatowe barchany nadmorskie (do 40 m npm, wędrujące w tempie 3-10 m rocznie), dwa największe słonawe przymorskie jeziora: Łebsko (7140 ha, maks. gł. 6,3 m) oraz Gardno (2468 ha, maks. gł. 2,6 m) wraz z przylegającymi łąkami, torfowiskami, lasami i borami bagiennymi.

⁷ Wg Standardowego Formularza Danych Natura 2000

⁸ Wg Standardowego Formularza Danych Natura 2000



Łącznie, w skład obszaru wchodzi: główny kompleks Słowińskiego PN (wraz z włączonymi do parku w 2004 r. wodami morskimi), kompleks Rowokół i koryto rzeki Łupawy łączącej Rowokół z głównym kompleksem. W zagłębieniach międzywymowych, zwanych polami deflacyjnymi, obserwowana jest pierwotna sukcesja roślinna, przebiegająca od inicjalnych zbiorowisk psammofilnych po bór bażynowy.

Jest to ważna ostoja ptasia o randze europejskiej E 09 (Słowiński PN). Obszar wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar; znajduje się też w obrębie Słowińskiego Rezerwatu Biosfery. Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 15 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), orzeł przedni (PCK), rybołów (PCK), puchacz (PCK), biegus zmienny (schinzii) (PCK), sieweczka obrożna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje błotniak łąkowy, kormoran czarny. W okresie wędrowek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: bielaczek (c. 2%), żuraw (>3%), gęś zbożowa (>4%) i nurogęś; w stosunkowo dużych zagęszczeniach (C7) występują gęś białoczelna i świstun.

PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku (obszar morski)⁹

Obszar obejmuje przybrzeżny pas wód Bałtyku o szerokości 7–15 km i długości około 200 km, od jeziora Jamno po nasadę Półwyspu Helskiego. Głębokość morza na tym odcinku sięga maksymalnie 20 m. Dno morskie jest nierówne, deniwelacje wynoszą do 3 m. Występują także dość silne przybrzeżne prądy morskie. W granicach obszaru znalazł się obejmujący wody przybrzeżne fragment Słowińskiego Parku Narodowego, o powierzchni 11 171,14 ha.

Zachowaniu i utrzymaniu miejsc zimowania ptaków wodnych na Przybrzeżnych Wodach Bałtyku sprzyja brak ruchu turystycznego w tym sezonie oraz oddalenie od brzegu najważniejszych podwodnych żerowisk ptaków. Do najważniejszych zagrożeń dla awifauny na omawianym obszarze należą: dokonywanie połowu ryb w okresie gromadzenia się ptaków w tym rejonie, co powoduje ich zaplątywanie się w sieci, zanieczyszczenie wód morskich, ruch jednostek pływających oraz plany budowy morskich farm wiatrowych. Obszar jest ważnym miejscem zimowania kilku gatunków ptaków wodnych, w tym przede wszystkim nurów i kaczek morskich. Liczebność zimujących na terenie obszaru stad ptaków sięga 200 000–250 000 osobników. Najwyższą liczebność osiągają zgrupowania lodówki *Clangula hyemalis* (90 000–120 000 osobników) i uhli *Melanitta fusca* (14 000–20 000 osobników). Do innych gatunków grupujących się w zimę na przybrzeżnych wodach Bałtyku należą m.in.: nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (100–500 osobników), nur czarnoszyi *Gavia arctica* (200–500 osobników), perkoz rogaty *Podiceps auritus* (50–100 osobników), markaczka *Melanitta nigra* (5000–8000 osobników), mewa srebrzysta *Larus argentatus* (8000–15 000 osobników), nurnik *Cephus grylle* (co najmniej 1500 osobników) i alka *Alca torda* (500–1000 osobników). Zimujące na terenie obszaru populacje uhli, lodówki, nurnika i alki należą do najliczniejszych w polskiej strefie Bałtyku.

Klimat akustyczny środowiska gminy kształtowany jest w zdecydowanej większości przez hałas drogowy, który ze względu na powszechność charakteryzuje się dużym zasięgiem oddziaływania. O wielkości hałasu drogowego decydują: hałas pojazdów (dźwięk generowany w związku z poruszaniem się pojazdu i hałas powstający na styku opony z nawierzchnią) i ich stan techniczny, natężenie ruchu, struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich w całkowitym strumieniu), rodzaj i stan nawierzchni, prędkość pojazdów, płynność ruchu.

⁹ Wg Standardowego Formularza Danych Natura 2000



W świetle obowiązujących w Polsce regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska przed hałasem (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [Dz.U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826]) dopuszczalny poziom hałasu dla dróg i linii kolejowych, zależnie od rodzaju terenu, wynosi dla pory dnia (LAeq D) od 55 dB do 60 dB. Dopuszczalny poziom hałasu dla pory nocnej (LAeq N) wynosi 45 dB. Głównym źródłem hałasu na terenie gminy jest ruch komunikacyjny drogowy pochodzący z drogi wojewódzkiej nr 214 oraz drogi powiatowej 1302G. Średni dobowy ruch na drodze nr 214 to ok. 6400 pojazdów/doba¹⁰.

7.3. SKUTKI NIE PODJĘCIA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

Istotnym elementem oceny w jakim stopniu realizacja Strategii wpłynie na poszczególne aspekty środowiska, jest także wskazanie skutków braku realizacji Strategii i próba oszacowania zmian w środowisku w przypadku braku realizacji proponowanych celów. Jak pokazuje praktyka, często bardzo mylnie przyjmuje się, że nie podejmowanie działań, ma charakter prośrodowiskowy. Tymczasem częste są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie niepoprawnie działającej, przestarzałej infrastruktury, co skutkuje długofalowym efektem ekologicznym i pozytywnym oddziaływaniem na środowisko.

Należy podkreślić, że Strategia w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegająca na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Strategii cele oraz kierunki działań sprzyjają zachowaniu środowiska miasta w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwałać będzie jego niekorzystne zmiany.

Brak realizacji zapisów Strategii spowoduje:

1. Niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa, w konsekwencji pogorszenie się jakości wód powierzchniowych na terenie gminy;
2. Zwiększanie ilości odpadów składowanych nielegalnie czy w sposób nieprawidłowy - wzrost ilości „dzikich wysypisk”;
3. Degradacja powierzchni ziemi – na wskutek powstawania „dzikich” wysypisk ;
4. Zanieczyszczenie powietrza włóknami azbestowymi, na skutek nieodpowiednio prowadzonych prac polegających na samowolnym, niekontrolowanym usuwaniu azbestu oraz jego nieprawidłowym składowaniu;
5. Zanieczyszczenie ujęć wody pitnej;
6. Postępująca degradacja pomników przyrody i innych cennych przyrodniczo okazów i obszarów;
7. Niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju systemu monitoringu (a tym samym kontroli) wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz zmian jego stanu.
8. Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany utrudnieniem dostępu do sieci infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska, w tym szczególnie instalacji służącej ochronie powietrza.

¹⁰ Wg Generalnego Pomiaru Ruchu w 2010 roku (GPR 2010)



9. Narastające i powtarzające się sytuacje konfliktowe w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, rozumianego jako zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi funkcjami w mieście.
10. Pogorszenie się jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe. Przewiduje się, że w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

1. Obciążenia finansowe budżetu miasta związane z nałożonymi karami za niewypełnienie zobowiązań unijnych w wymaganych terminach;
2. Obniżanie walorów krajobrazowych i rekreacyjnych miasta;
3. Utrata ruchu turystycznego;
4. Spadek przychodów firm usługowych (hotele, sklepy, gastronomia);
5. Spadek liczby mieszkańców wynikający z emigracji do innych bardziej przyjaznych lokalizacji.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji społeczności gminy i rozwoju gospodarki gminy (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, akcje edukacyjno-informacyjne, programy edukacyjne dla szerokiego przekroju wiekowego) może pośrednio doprowadzić do pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo uboższe, gorzej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Zaniechanie realizacji celów związanych z ugruntowaniem tożsamości mieszkańców, celów dążących do wykreowania silnego, emocjonalnego związku z miejscem, w którym żyją, będzie się objawiało zahamowaniem estetyzacji poszczególnych rejonów gminy i brakiem zainteresowania uczestnictwem we wspólnym decydowaniu o otaczającym środowisku.

Najbardziej widoczne będą negatywne skutki związane z brakiem realizacji wyznaczonych w Strategii działań dotyczących rozwoju infrastruktury technicznej tj. wzrost zanieczyszczenia wód (brak kanalizacji sanitarnej, brak kontroli obiektów turystycznych) i powietrza (przestarzały system ciepłowniczy, niedrożny układ komunikacyjny). Równie poważne skutki może wywołać brak realizacji celów w obszarze infrastruktury społecznej, w zakresie jakości zdrowia i życia mieszkańców. Niepodejmowanie działań mających na celu rozwój programów prozdrowotnych i upowszechniania dostępu do specjalistycznych usług medycznych negatywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Reasumując; należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant realizacji celów strategicznych zapisanych w Strategii. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno- gospodarcza obecnie panująca w Polsce nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Strategii. Należy zatem wcześniej opracować plany działań, umożliwiające stabilny, zrównoważony rozwój gminy.



8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKAW GMINIE MIEJSKIEJ ŁEBA

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej gminy miasta Łeby, w Strategii zostały określone poszczególne obszary problemowe miasta Łeby, w tym także środowiskowe, w podziale na strefy:

Strefa A- tereny lasów nadmorskich – korytarz ekologiczny

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Brak obszarów usług obsługi plaży (toalety, prysznice, przebieralnie, gastronomia, pomieszczenia dla ratowników);
2. Istniejące zagrożenia ze strony Morza tj. płukanie zbiorników na przepływających statkach, zatopione środki bojowe z czasów II wojny światowej, ale także zagrożenia okresowe – zakwity sinic;
3. Na terenie Gminy mają miejsce niekontrolowane wycieczki kładów po wydmach oraz wzdłuż wybrzeża nawet do Słowińskiego Parku Narodowego i na Mierzeję Sarbską;
4. Penetracja wydm przez turystów;
5. Atakowanie lasów komunalnych przez szkodniki leśne np. cetyniec.

Strefa B- tereny portowe

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Zanieczyszczenia płynące kanałem Chełst i rzeką Łeba, наносzone nie tylko z Łeby, ale również z terenów innych gmin;
2. Niesprawność osadników i separatorów substancji ropopochodnych;
3. Wypływanie się odpływu rzeki Łeba z Jeziora Łebsko,
4. Podtapianie terenów zurbanizowanych;
5. Zaśmiecanie terenów przyległych do Kanału Chełst przez wędkarzy i turystów;
6. Dwa zbiorniki podziemne stacji paliw przyległe do wód.

Strefa C- tereny turystyczno – wczasowe

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Teren zalewowy,
2. Obecność dzikiej zwierzyny pod ośrodkami wczasowymi i domostwami (dziki i lisy).

Strefa D- tereny sanatoryjno – wczasowe

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Nie rozwiązany sposób docelowego transportu ścieków z terenów powojkowych do oczyszczalni ścieków/ Przepustowość sieci kanalizacyjnej nie jest odpowiednia;
2. Wpusty uliczne występujące na ul. Nadmorskiej nie mają odprowadzenia do sieci deszczowej/burzowej;
3. Zanieczyszczenie powietrza - spalanie śmieci przez mieszkańców;
4. Zasoby mieszkaniowe z lat 60 tych i 70 – tych ubiegłego stulecia, budynki energochłonne, wymagające termomodernizacji m.in. w ul. Brzozowej i Westerplatte oraz przy ulicach prostopadłych do nich;
5. Zaśmiecanie terenów leśnych.

Strefa E- tereny mieszkalno – pensjonatowe

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Zanieczyszczenie powietrza,
2. Spalanie śmieci przez mieszkańców;
3. Brak ogrzewania ekologicznego;
4. Zasoby mieszkaniowe z lat 60 tych i 70 – tych ubiegłego stulecia;
5. Zaśmiecanie terenów przyległych do Kanału Chełst przez wędkarzy i turystów.



Strefa F- tereny otwarte -łaki

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Zaniedbanie terenów pod względem melioracyjnym,
2. Podtopione tereny;
3. Zaśmiecanie rowów wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 214.

Strefa G- tereny śródmiejskie usługowo – mieszkaniowe

W strefie tej zdefiniowano jako najważniejsze problemy środowiskowe:

1. Duże zaśmiecanie miasta;
2. Hałas w centrum;
3. Kradzież sadzonek, drzew i krzewów;
4. Hałas związany z komunikacją;
5. Niska emisja z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej.

Strefa H- tereny usług handlowych i rzemieślniczych

1. Działalność wędzarni – uciążliwe zapachów;
2. Teren zalewowy

Znacznie szerszy katalog problemów środowiskowych dla miasta Łeba prezentuje Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019:

Zasoby przyrodnicze

Problemy w zakresie ochrony przyrody:

- 1) *Zagrożenie w skali lokalnej dla roślinności seminaturalnej i naturalnych układów przyrodniczych, na terenach stale w różnym stopniu wykorzystywanych i przekształcanych przez człowieka,*
- 2) *Zagrożenie dla obszaru Natura 2000 PLH220018 Mierzeja Sarbska stanowi nadmierny, niekontrolowany rozwój turystyki powodujący wydeptywanie i degradację chronionych siedlisk, zanieczyszczenie wód w jeziorze, prowadzenie prac odwodnieniowych, wycinanie drzew i pożary*
- 3) *Zagrożenie dla obszaru Natura 2000 Ostoja Słowińska stanowi ograniczenie, a w wielu miejscach zaprzestanie wypasu łąk i pastwisk powoduje zanikanie dużych, otwartych powierzchni wokół dwóch największych jezior przymorskich Parku. Skutkiem tego jest zmniejszanie miejsc lęgowych ptaków charakterystycznych dla obszarów wodno-błotnych (siewkowatych) oraz zanik zbiorowisk roślinnych związanych z gospodarką człowieka. Bardzo duża presja turystyczna w najbardziej uczęszczanych miejscach Parku w obrębie plaży i wydm przednich niszczy zbiorowiska psamofitów i miejsca lęgowe ptaków tam bytujących. Duże wahania poziomu wód gruntowych i nieuregulowana gospodarka ściekowa powodują niekorzystne zmiany w strukturze ekosystemów jeziornych i torfowiskowych (obniżanie poziomu wody, eutrofizacja).*
- 4) *Podstawowym zagrożeniem dla obszaru morskiego Natura 2000 Przybrzeżne wody Bałtyku są plany lokowania tu farm elektrowni wiatrowych oraz pewne formy rybołówstwa - sieci stawne i sznury hakowe.*
- 5) *Problemem może być lokalizacja nowej zabudowy w tym rekreacyjnej oraz przekształcenia rzeźby terenu. Priorytetem na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych oraz zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Może powodować utrudnienia w realizacji Programu (tu: Program ochrony środowiska) związane ograniczeniem możliwości gospodarczego wykorzystania terenu, tym: zagospodarowanie terenów zalewowych, zwłaszcza w dolinach rzecznych, lokalizację nowej zabudowy, w szczególności obiektami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, dopuszczanie realizacji sieci urządzeń infrastruktury technicznej, możliwości budowy i przebudowy dróg publicznych, regulacje rzek i mniejszych cieków.*
- 6) *Powierzchnie leśne również mogą ulec degradacji wskutek masowego pojawienia się*



- szkodliwych owadów (głównie brudnicy mniszki, barczatki sosnowki, strzygoni choinówki, osnuj gwiazdzistej i boreczników) niszczących igły i liście drzew;
- chorób grzybowych powodowanych przez hubę korzeni i opieńkę miodową (głównie w drzewostanach rosnących na gruntach porolnych);
- pożary, którym sprzyja wysoki udział suchych siedlisk z jednowiekowymi drzewostanami sosnowymi. prawie 20% zbiorowisk roślin wydmowych, borowych, torfowiskowych i łąkowych nie występuje poza terenem SPN lub ma w nim główne centrum rozmieszczenia w Polsce. Torfy wysokie położone w obrębie SPN zostały objęte rezerwatem przyrody o ogólnej powierzchni 314,63 ha z czego 30,76 ha znajduje się w powiecie lęborskim. Park obfituje w miejsca lęgowe i żerowiska około 250 gatunków ptaków, co stanowi prawie 75% awifauny Polski. Kompleksy leśne i łąki są miejscem występowania bardzo licznej populacji jelenia, sarny, dzika, lisa i kuny. Rzadziej można spotkać gronostaje, wydry, danielę i łosia.

- 7) W strefie przybrzeżnej Bałtyku obserwowane bywają zagrożone wyginięciem foki i morświny. nieprzestrzeganie ogólnie przyjętych zasad i regulaminów poruszania się turystów na obszarach chronionych,

W ramach ochrony przyrody na terenie miasta Łeba proponuje się:

- 1) rozwój i bieżąca ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo,
- 2) ustanawianie nowych form ochrony przyrody na terenie gminy (np. pomników przyrody, użytków ekologicznych),
- 3) utrzymanie, wymiana i wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz zadrzewień przydrożnych,
- 4) lokalizacja zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- 5) stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkody przemysłowe, degradacja),
- 6) monitoring procesu zwiększania zalesień,
- 7) wzbogacanie wartości i walorów środowiska przyrodniczego poprzez urządzenie terenów zieleni (izolacyjnej, krajobrazowej i o funkcji rekreacyjnej);
- 8) skanalizowanie i koncentracja wypoczynku w celu ochrony słabszych i cenniejszych elementów środowiska przyrodniczego (urządzenie terenów rekreacyjnych w istniejących lasach komunalnych na najbardziej odpornych siedliskach);
- 9) działania na rzecz umocnienia ekosystemów przyrodniczych: zachowanie dolin Łeby i rzeki Chelst jako korytarzy ekologicznych, łączących dwa unikatowe w skali kraju jeziora przybrzeżne (Łebsko i Sarbsko); zachowanie kompleksów leśnych ochronnych, ze szczególną ochroną lasów mało odpornych, jako korytarza ekologicznego, łączącego Słowiński Park Narodowy z rezerwatem „Mierzeja Sarbska”;
- 10) przy nowoprojektowanej zabudowie należy przewidzieć rezerwę terenu na pas zieleni izolacyjnej od strony dróg, a zabudowę mieszkaniową oddzielać od dróg usługami;

Powierzchnia ziemi

Problemy w zakresie ochrony gleb:

- 1) „dzikie” wysypiska śmieci
- 2) masowa turystyka i rekreacja w miejscach atrakcyjnych, gdzie występują braki infrastruktury sanitarnej, chemizacja rolnictwa,
- 3) postępująca urbanizacja i osadnictwo w tym również rozbudowa infrastruktury turystycznej,
- 4) między innymi ze względu na zmianę sposobu użytkowania gleby, powstawanie odpadów, wytwarzanie ścieków.

Działania, które ukierunkowane są na poprawę stanu jakości gleb: ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gleb zdegradowanych, likwidacja dzikich wysypisk odpadów na bieżąco, rozbudowa infrastruktury sanitarnej w miejscach do tego koniecznych, ochrona gleb przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej, racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów oraz używanie sprawnego sprzętu rolniczego; monitoring gleb.



Wody podziemne i powierzchniowe

Główne problemy w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w mieście Łeba to:

- 1) punktowe i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych stanowiące głównie zanieczyszczenia spływające z pól (azot i fosfor), szczególnie w okresach po nawożeniu gruntów rolnych,
- 2) odprowadzanie do wód i do ziemi nie oczyszczonych ścieków komunalnych w ilościach zagrażających jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- 3) na stan jakości wód rzeki Łeby w głównej mierze decydują zanieczyszczenia dopływające z miast zlokalizowanych wzdłuż biegu rzeki: w górnym biegu Lębork i Łeba,
- 4) zagrożenie zanieczyszczenia plaż i kąpielisk substancjami chemicznymi, w szczególności ropopochodnymi pochodzącymi z jednostek przepływających na wysokości Łeby oraz napływ zanieczyszczeń rzeką Łebą,
- 5) możliwość przypadku zakwitnięcia sinic w kąpieliskach morskich,
- 6) nieszczelne zbiorniki bezodpływowe powodujące zanieczyszczenie wód podziemnych,
- 7) spływy zanieczyszczonych wód opadowych, zwłaszcza z terenów komunikacyjnych (kanalizacja deszczowa w mieście jest w złym stanie technicznym, a na wielu terenach jej brak).

Działania na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych:

- 1) wyznaczone do realizacji zadania inwestycyjne w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej, które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z założeniami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków. Podjęte działania będą miały też wpływ na zmniejszenie w dużym stopniu zanieczyszczenia wód podziemnych, a w perspektywie długoterminowej przyczynią się do poprawy ich jakości, co ma ogromne znaczenie przy wykorzystaniu wód podziemnych do zaopatrzenia ludności w wodę pitną,
- 2) modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łebie, w celu dopełnienia obowiązków ustawowych dotyczących poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- 3) budowa indywidualnych oczyszczalni przydomowych w miejscach gdzie systemy kanalizacji zbiorczej nie przyniosłyby korzyści dla środowiska lub powodowałyby nadmierne koszty finansowe, wymiana niesprawnej sieci wodociągowej, monitoring wód powierzchniowych i podziemnych.

Ochrona brzegu morskiego

Główne problemy w zakresie ochrony brzegu morskiego:

- 1) procesy abrazji morza, co prowadzi do cofania się lądu,
- 2) zanikanie rekreacyjnych plaż z wysokowartościowym zapleczem

Działania na rzecz ochrony brzegów morskich:

- 1) sztuczne zasilanie i modernizacja umocnień brzegowych,
- 2) prowadzenie gospodarki terenami na ich zapleczu - bezwzględnie utrzymana zasada wyłączenia z zabudowy odpowiednio szerokiego pasa przybrzeżnego,
- 3) rygorystyczne przestrzeganie zasady gospodarki wodno-ściekowej w strefie bliskiej brzegów,

Zagrożenie powodziowe i przed skutkami suszy

Miasto Łeba jest zagrożone powodzią, wywołaną cofaniem się wód morskich do rzeki Łeba oraz przez wystąpienie sztormowych wysokich stanów Bałtyku. Zmieniający się klimat ma wpływ



na występowanie częstych anomalii pogodowych w tym wielotygodniowych suszy.

Działania zmierzające do ochrony przed powodzią oraz zmniejszenia skutków suszy:

- 1) uwzględnienie zagrożenia powodzią i suszą planach reagowania kryzysowego opracowywanych na wszystkich szczeblach administracji,
- 2) modernizacja urządzeń technicznych chroniących przed powodzią zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- 3) modernizację umocnień brzegowych,
- 4) modernizacja stacji pomp w Łebie,
- 5) stosowanie odpowiednich zabiegów rolniczych ograniczających skutki suszy,

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- 1) emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych (zakłady przetwórstwa rybnego, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja),
- 2) emisję niezorganizowaną, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp. emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi).

Działania, które ukierunkowane są na poprawę stanu jakości powietrza atmosferycznego:

- 1) poprawa infrastruktury transportowej w tym oddana do użytku w 2010 r. nowej obwodnicy Łeby, która wpłynie na poprawę płynności ruchu w centrum miasta zwłaszcza w okresie letnim, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw. Określenie stopnia redukcji zanieczyszczeń do powietrza uzależniona będzie od wielu czynników, m.in.: natężenia ruchu, stanu pojazdów, wprowadzonego systemu zarządzania ruchem (synchronizacja świateł), itp.,
- 2) modernizacja systemu energetycznego, (modernizacja kotłowni, termomodernizacja),
- 3) eliminacja niskich źródeł emisji, likwidacja palenisk węglowych i wymiana ich na gazowe oraz zmniejszenie emisji pyłu ze środków transportu leżąca w kompetencji władz samorządowych,
- 4) kontrola miasta nad podpisywaniem przez mieszkańców umów na odbiór odpadów komunalnych (zapobieganie spalania odpadów w domowych paleniskach) oraz pod kątem spełniania wymagań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzącej z ogrzewania budynków zalecana jest:

- 1) Termomodernizacja budynków poprzez, którą rozumiemy nie tylko bezpośrednio docieplenie budynków ale etażem odernizację systemów ogrzewania zarówno u odbiorców indywidualnych, jak i w zbiorczych źródłach ogrzewania – kotłowniach. Podczas wykonywania prac termomodernizacyjnych należy zwrócić uwagę na gatunki chronione ptaków, w szczególności na jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych.

Wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii.



Hałas

Pojazdy poruszające się odcinkami dróg wojewódzkich przebiegających przez teren miasta generują hałas. Oprócz nadmiernego hałasu, ciężkie pojazdy stwarzają problem drgań, co negatywnie wpływa na konstrukcje budynków. Stan środowiska na terenie miasta Łeba w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowany jest wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, występowaniem zakładów przemysłowych i małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Hałas drogowy można zmniejszyć poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego drogi oraz także poprzez:

- 1) ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg,
- 2) poprawę płynności ruchu,
- 3) ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich,
- 4) budowę ekranów akustycznych,
- 5) stosowanie specjalnej „cichej nawierzchni” wygłuszającej przejazd samochodów,
- 6) prowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych.

W zakresie ograniczenia hałasu podstawowe cele to: zmniejszenie narażenia mieszkańców na nadmierny, ponadnormatywny poziom hałasu zwłaszcza emitowanego przez środki transportu, utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna, zintegrowanie działań w zakresie ochrony przed hałasem z planami zagospodarowania przestrzennego (mapowanie cyfrowe, strefy ograniczonego użytkowania, lokalizacja obiektów, przebieg szlaków transportu drogowego).

Pola elektromagnetyczne

Mimo wieloletnich badań w celu ustalenia czy długotrwała, chroniczna ekspozycja na pola o natężeniach nie wywołujących istotnych zmian krótkoterminowych może wpływać na stan zdrowia ludzi, wciąż brak ostatecznych rozstrzygnięć w tej sprawie. W związku z tym konieczne jest przeprowadzanie okresowej kontroli warunków ekspozycji oraz jej ograniczenie.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII NA ŚRODOWISKO WRAZ Z OCENĄ

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba umożliwi realizację szerokiego wachlarza przedsięwzięć zarówno inwestycji infrastrukturalnych jak i projektów społecznych, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Wśród zadań, które będą realizowane dla wypełnienia celów Strategii znajdują się między innymi:

- budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej;
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej;
- budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody;
- budowa obiektów sportowych w tym sal gimnastycznych, placów zabaw, boisk;
- budowa infrastruktury przeciwpowodziowej (zbiorniki retencyjne, kolektor burzowy);
- aranżacje przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych (w tym także budowa molo, obiektów plażowych)
- budowa infrastruktury turystycznej (hotele, pensjonaty)
- budowa infrastruktury edukacyjnej, medycznej;
- uzbrajanie terenów inwestycyjnych;



- budowa i modernizacja dróg i ścieżek rowerowych.

Jak słusznie zauważają autorzy Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Województwa Pomorskiego 2020 (Szkudlarek i inni) „należy podkreślić, że negatywne oddziaływania nie będą bezpośrednio wynikiem realizacji Strategii, w tym jej poszczególnych kierunków działań lecz będą wynikiem typowych oddziaływań wynikających z realizacji inwestycji. Strategia nie zakłada przy tym żadnych zamierzeń, które nie mogłyby być realizowane bez jej wdrażania. Przyjęcie Strategii zakłada bowiem, jedynie wsparcie pewnych sektorów, które docelowo ma wpłynąć na dynamiczny i inteligentny rozwój gminy. Przyjęcie Strategii nie zmieni ani rodzajów ani skali potencjalnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Rolą Prognozy do projektu Strategii jest w tym wypadku zasygnalizowanie, jakie oddziaływania mogą potencjalnie wystąpić i wskazanie do dokonywania w miarę możliwości na kolejnych etapach procedury OOS wyboru rozwiązań najbardziej optymalnych, w tym niekolidujących z obszarami „naturowymi”¹¹.

9.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Na obszarze gminy miejskiej Łeba występują kompleksy zaliczone do obszarów Natura 2000, tj.: PLH220018 Mierzeja Sarbska, PLH220023 Ostoja Słowińska, PLB220003 Pobrzeże Słowińskie, PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku (obszar morski).

Główne źródła zagrożeń dla kompleksu siedlisk wydmowych Mierzei Sarbskiej są współcześnie procesy sukcesyjne, przy równoczesnym zaniku procesów wydmotwórczych, inicjujących powstawanie nowych siedlisk. W ramach utrwalania wydm nasadzono zwarte zarośla kosodrzewiny lub drzewostany sosnowe. W rezultacie, procesy geomorfologiczno-ekologiczne, które ukształtowały ten obiekt, zostały zahamowane i zablokowane w wyniku skutecznego zalesienia i zakrzewienia wydm. Doszło do znacznego zahamowania procesów wydmotwórczych, a wilgotne zagłębienia międzywydmowe (skupiające najcenniejsze osobliwości florystyczne rezerwatu) podlegają procesom sukcesji.

Obszar poddany jest bardzo silnej presji rekreacyjnej i turystycznej. W okresie letnim cały teren (także rezerwat) jest penetrowany przez ludzi, nawet mimo obowiązującego w rezerwacie przyrody zakazu poruszania się poza miejscami i szlakami wyznaczonymi. Ruch - nawet w rezerwacie - jest praktycznie niekontrolowany i tylko w niewielkim stopniu kanalizowany. Powszechnie ignorowany jest zakaz zbioru runa leśnego w rezerwacie, nakaz poruszania się tylko po drogach i ścieżkach udostępnionych do ruchu turystycznego. Rezerwat jest nielegalnie wykorzystywany do jazdy quadami, w tym szczególnie najcenniejsze części wydmowe. Wyraźne są ślady antropogenicznej erozji wydm z tym związanej. Projekt uporządkowania zagadnień udostępnienia rezerwatu przyrody do turystyki i rekreacji opracowano w projektowanym planie ochrony rezerwatu.

Silna jest też presja rekreacji na jezioro Sarbsko, masowo wykorzystywane latem do windsurfingu, ze względu na wyjątkowe ku temu warunki. Już obecna presja jest wysoka, a planowana jest budowa kilku nowych przystani żeglarsko-windsurfingowych. Presja turystyczno-rekreacyjna na obszar wzrosłaby niepomniernie, gdyby doszło do urbanizacji terenów w pobliżu granic obszaru Natura 2000. Istnieje silna presja na lokalizację nowej zabudowy w otoczeniu obszaru, a to skutkowałoby wzrostem penetracji obszaru. Rozwój zabudowy od strony Łeby i Sarbska jest kontrolowany planami zagospodarowania przestrzennego, w których przynajmniej częściowo uwzględniono potrzeby ochrony przyrody.

11 Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020



Realizacja celów Strategii nie naruszy integralności obszarów Natura 2000 z uwagi na fakt, że działania podejmowane będą z uwzględnieniem restrykcyjnych procedur lokalizacyjnych i administracyjnych, zwłaszcza starannie prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko oraz poprzez stosowanie technologii BAT. Podejmowane w ramach realizacji Strategii działania pośrednio przyniosą jednak pozytywny efekt ekologiczny na stan środowiska oraz cenne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza w kontekście działań podejmowanych w związku z ochroną powietrza atmosferycznego, ochroną wód i zapewnieniem właściwego planowania przestrzennego obwarowanego odpowiednimi zakazami i nakazami.

Z analizy planowanych zadań, ujętych w Prognozie finansowej Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2026 wynika wprost, że realizacja niektórych z nich wyeliminuje lub znacząco ograniczy główne zagrożenia dla tych obszarów, zdefiniowane przy ich wyznaczaniu i zapisane w Standardowych Formularzach Danych dla specjalnych obszarów ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO). Zaliczyć do nich należy uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy, zapewnienie właściwego planowania przestrzennego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) ograniczającego ekspansywną zabudowę związaną z niekontrolowanym rozwojem turystyki.

Realizacja Strategii niesie za sobą także pewne zagrożenia dla obszarów Natura 2000, na które należy zwrócić szczególną uwagę [w oparciu o Prognozę oddziaływania na środowisko projektu SRWP 2020, Szkudlarek i inni]:

1. W Obszarze Gospodarczym Cel strategiczny nr 2: *Wspieranie działań służących wzmocnieniu konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki opartej oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych*. Działania możliwe do podejmowania w ramach tego celu (np. opracowywanie oferty terenów inwestycyjnych) mogą wiązać się z występowaniem konfliktów o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej oraz obszarami cennymi krajobrazowo i kulturowo. Oddziaływania te wystąpią w przypadkach niewłaściwych lokalizacji obszarów inwestycyjnych, nieuwzględniających w należyty sposób warunków środowiskowych. Ponadto realizacja celu operacyjnego: „*Wspieranie rozwoju turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz ciągle doskonalenie i promocja oferty turystycznej*” może przyczynić się do zachwiania równowagi ekologicznej siedlisk i ostoi narażonych przez cały rok na ingerencję człowieka, tym samym zachwiany zostanie proces samoregulacji przyrodniczej w okresie dotychczasowej zmniejszonej antropopresji. Niekontrolowana ekspansja turystyczna bezpośrednio negatywnie wpłynie na obszary cenne przyrodniczo, a także na tereny nieobjęte formami ochrony przyrody. Rozwijanie turystyki rodzi i będzie rodzić konflikty na przestrzeni środowisko - człowiek. Wzrost ruchu turystycznego będzie przyczyną większej niż dotychczas koncentracji zanieczyszczeń bytowych w wodach podziemnych i powierzchniowych, a także większego poboru wód. Nie bez znaczenia jest też fakt, iż zaplanowana intensyfikacja ruchu turystycznego może zagrozić zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez eksplorację turystyczną wykraczającą poza wyznaczone ścieżki przyrodnicze na obszarach cennych przyrodniczo.
2. Zaplanowany w obszarze *Infrastruktury i środowiska*, w Celu strategicznym nr 3, w celu operacyjnym: *Rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawa dostępności komunikacyjnej* rozwój systemu transportowego będzie skoncentrowany na rozwoju infrastruktury liniowej, która może powodować konflikty o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej. Dlatego, istotnym na etapie planowania i realizacji inwestycji jest rozważanie



rozwiązań alternatywnych, umożliwiających wybór najmniej uciążliwego dla środowiska wariantu uwzględniającego minimalizację niekorzystnych dla środowiska działań oraz możliwe niwelowanie skutków poprzez uwzględnienie w projektach rozwiązań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej oraz spójności siedlisk np. poprzez projektowanie bezkolizyjnych przejść dla zwierząt.

3. W obszarze *Infrastruktury i środowiska*, Cel strategiczny nr 3: *Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej* potencjalnie (bo nie zdefiniowano w Strategii celu i kierunku działań wprost dedykowanych temu zagadnieniu) zakłada realizację inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Niestety są to przedsięwzięcia niepozbawione zagrożeń środowiskowych. Realizacja tych działań może negatywnie oddziaływać kształtowaniem stosunków wodnych (zmiana wskutek spiętrzania wód dla celów energetyki wodnej), czy też ograniczaniem różnorodności biologicznej (przerywanie korytarzy ekologicznych, oddziaływania na awifaunę i ichtiofaunę).

Wszystkie wymienione zagrożenia należy traktować jedynie jako potencjalne, gdyż ich faktyczne wystąpienie będzie ściśle uzależnione od wyboru lokalizacji pod planowane inwestycje oraz zastosowanych rozwiązań minimalizujących wskazanych w odrębnym rozdziale niniejszej Prognozy.

Podsumowując oceniana Strategia nie wyznacza ram dla działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- nie zachwieje integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

9.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, FAUNĘ I FLORE

Realizacja przewidzianych w Strategii zamierzeń, będzie charakteryzowała się nieznacznym wpływem na bioróżnorodność. Obszar objęty działaniami inwestycyjnymi stanowi w większości obszar już przekształcony antropogenicznie, na którym liczba dziko żyjących gatunków jest ograniczona i są to praktycznie wyłącznie gatunki synantropijne. Inwestycje takie jak rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, czy budowa i modernizacja dróg mogą przyczynić się do zakłócenia bytowania zwierząt (w tym gatunków chronionych) w ich naturalnych siedliskach, ich migracji, przez co może zmniejszyć się ich różnorodność na danym obszarze. Prace termomodernizacyjne oraz związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest mogą zakłócić bytowanie ptaków, które zakładają gniazda w obrębie budynków (np. jaskółki), jak i nietoperzy, które bardzo często wykorzystują nieużytkowane części obiektów budowlanych jako miejsce odpoczynku. Realizacja w takich obiektach prac termomodernizacyjnych powodować może niszczenie lęgów lub też prowadzić do porzucenia lęgów rodziców. Dodatkowo przeprowadzone prace remontowe mogą uniemożliwić dalsze wykorzystywanie obiektów przez występujące tam wcześniej gatunki. Nieodpowiednio prowadzone prace termomodernizacyjne mogą nie tylko powodować niszczenie chronionych gatunków zwierząt, ich lęgów lub miejsc gniazdowania, ale również mogą uniemożliwiać im późniejsze



wykorzystywanie tych obiektów, jako miejsc gniazdowania lub też miejsc odpoczynku. Przy zastosowaniu środków, o których mowa w odrębnym rozdziale niniejszej Prognozy oddziaływanie to będzie miało charakter nieznaczący.

Należy zaznaczyć że większość działań będzie mieć charakter krótkoterminowy i w dużym procencie odwracalny. Realizacja infrastruktury transportu drogowego, głównie budowa nowych dróg i dróg dojazdowych może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i korytarzy ekologicznych a zatem ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Pozostałe planowane działania inwestycyjne nie przyczynią się w zauważalny sposób do pogorszenia warunków bytowania i różnorodności fauny na terenie gminy miejskiej Łeba.

Podczas prac związanych z realizacją działań uwzględnionych w Strategii może wystąpić konieczność usunięcia bądź przesadzenia niektórych drzew i krzewów, a także dokonania nowych nasadzeń. O ile jest to możliwe rośliny należy przesadzać, a nie wycinać, chyba, że ich wartość jest wyjątkowo niska. Należy też zwrócić uwagę na odpowiednie zabezpieczenie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przeprowadzanych prac budowlanych i dróg transportu materiałów.

Uszkodzenie korzeni może także nastąpić przy pracach prowadzonych w obrębie instalacji podziemnych. Najbardziej niebezpieczne dla roślin jest wykonywanie prac ziemnych latem, z uwagi na przesuszenie oraz zimą ze względu na przemarznięcie. Najbezpieczniej, gdy rośliny są w okresie spoczynku. Ponieważ ciężki sprzęt budowlany może zniszczyć korzenie drzew, wszelkie roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego powinny być wykonywane ręcznie.

W przypadku prac mających na celu wycinanie drzew lub reorganizację zieleni, na terenach chronionych, należy stosować się do wszystkich przepisów o ochronie obszarów cennych przyrodniczo oraz objętych ochroną prawną, a także uzyskać opinie i pozwolenia wszelkich organów i instytucji w których kompetencji leżą takie decyzje. Planując roboty dotyczące aranżacji zieleni warto uwzględnić specyficzne zagrożenia w otoczeniu na etapie realizacji jak np. zniszczenie trawników lub chronionych gatunków roślin.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztucznie zasilić osłabione populacje i/lub utworzyć alternatywne połączenia (korytarzy) przyrodnicze. Mając na uwadze możliwy duży zasięg oraz możliwy nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji przykładowych, wynikających z celów Strategii inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych. Planując aranżację zieleni warto uwzględnić zagrożenia w specyficznym otoczeniu. Trawniki łatwo mogą zostać zdewastowane przez wykorzystywane maszyny i pojazdy oraz przez nadmierne wydeptywanie, co stanowi zagrożenie dla młodych sadzonek niektórych gatunków, dlatego warto zaprojektować skuteczne osłony dla młodych nasadzeń.

Realizacja projektów wiatrowych może powodować pewne negatywne skutki względem ornitofauny (ptaków) oraz chiropterofauny (nietoperzy).

Podstawowe rodzaje negatywnych oddziaływań farm wiatrowych na awifaunę obejmują:

- możliwość śmiertelnych zderzeń z elementami wiatraków,
- bezpośrednią utratę siedlisk oraz ich fragmentację i przekształcenia,
- zmianę wzorców wykorzystania terenu,
- tworzenie efektu bariery.

Ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na awifaunę jest wyższe w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach intensywnie wykorzystywanych przez ptaki, dlatego należy



precyzyjnie dobierać lokalizację farm wiatrowych przy ścisłej współpracy z ornitologami. Negatywne oddziaływanie elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę może polegać na:

- śmiertelności na skutek kolizji z elektrownią lub urazu ciśnieniowego,
- utraty lub zmiany tras przelotu,
- utraty miejsc żerowania,
- zniszczeniu kryjówek.¹²

9.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Dla społeczności miasta Łeba najważniejszy jest stan jakości komponentów środowiska, który bezpośrednio przekłada się na ich jakość życia i zdrowie. W tym celu należy zrealizować wszystkie zapisy Strategii, by w ten sposób zapewnić właściwą ochronę i wykorzystanie zasobów środowiska. Ponadto realizacja zadań z zakresu infrastruktury medycznej mających na celu poprawę dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej będzie ostatecznie skutkowało pozytywnym, długotrwałym oddziaływaniem na zdrowie ludzi. Realizacja Strategii musi uwzględniać potrzebę konsultacji społecznych w projektach i tematach ważnych dla społeczności lokalnej oraz edukację ekologiczną mieszkańców w zakresie ich praw i obowiązków względem otaczającego ich środowiska.

Etap realizacji niektórych zadań (inwestycji infrastrukturalnych) dla których ramy wyznacza Strategia typu: inwestycje drogowe, modernizacje ulic, budowa sieci wodociągowych, czy kanalizacyjnych mogą powodować krótkotrwałe, jednak całkowicie odwracalne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi oraz pracami ziemnymi. Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów i spalin podczas inwestycji związanych z budową oraz modernizacją infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i drogowej. Oprócz problemu hałasu i zanieczyszczeń pojawia się również kwestia bezpieczeństwa. Prace związane z rozbudową sieci wod-kan czy inwestycje w infrastrukturę drogową mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się informowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych oraz wieczornych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

Strategia zawiera szereg ustaleń o charakterze jednoznacznie prospołecznym – wiążą się one przede wszystkim z: opieką socjalną, poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej), poprawą sytuacji materialnej (tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój nowych funkcji miasta, wdrażanie programów mających na celu poprawę poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych), poprawą warunków codziennego życia w gminie (optymalizacja sieci drogowej, rozwoju technologii informatycznych).

Niektóre z planowanych przedsięwzięć, jakkolwiek w skali całego miasta mają jednoznacznie pozytywne oddziaływanie, w skali lokalnej mogą powodować pogorszenie warunków życia oraz generować sytuacje konfliktowe i kryzysowe w relacjach mieszkańcy – władze lokalne /inwestorzy/. Każdorazowo należy wybierać rozwiązania pozwalające na uniknięcie lub zminimalizowanie negatywnych oddziaływań społecznych, jak też należy uwzględniać konieczność kompensacji tych oddziaływań.

12 Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, Maciej Stryjecki, Krzysztof Mielniczuk, GDOŚ 2011



9.4. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ WODY

Inwestycje na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa kanalizacji deszczowej czy budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody to inwestycje, które docelowo zdecydowanie spowodują zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych oraz poprawią jakość wody pitnej dostarczanej mieszkańcom.

9.5. ODDZIAŁYWANIE NA STREFĘ BRZEGOWĄ¹³

Ze względu na walory turystyczno-rekreacyjne i gospodarcze brzeg morski posiada znaczącą wartość. Obecnie występuje już problem zachowania plaży w Łebie związany z istnieniem falochronów ujścia rzeki Łeby (po stronie zachodniej istnieje dodatni bilans osadu, plaża jest szeroka, powstają wydmy z osadu erodowanego na 4 odcinkach naturalnego wybrzeża w pobliskim Słowińskim Parku Narodowym. Po stronie wschodniej, bilans osadu w podbrzeżu jest ujemny, co skutkuje erozją po każdym spiętrzeniu sztormowym).

Cel operacyjny: *Wspieranie rozwoju turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz ciągle doskonalenie i promocja oferty turystycznej* a także cel: *Rozwijanie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych w każdym z kluczowych dziedzin gospodarczych miasta: usług medycznych, handlowych, transportowych, kulturalnych oraz turystycznych* umożliwiają podejmowanie działań, które mogą prowadzić do nadmiernego zainwestowania i wzrostu antropopresji, w tym zwłaszcza przekształcenia wydmy nadmorskich.

Zagrożenia antropogeniczne osłabiające stabilność środowiska nadmorskiego dotyczą:

- urządzeń infrastruktury osadniczej, komunikacyjnej i gospodarczej, w tym turystycznej (ośrodki wypoczynkowe, usługowe, promenady);
- zanieczyszczeń biologicznych i chemicznych,
- niekorzystnych dla środowiska zachowań i działań turystów (eksploracja, wydeptywanie, płoszenie zwierząt, śmiecenie);
- zabiegów „ochrony” zainwestowanego brzegu (opaski betonowe i bloki kamienne, falochrony, sadzenie monokultur sosny i traw).

W oparciu o pas brzegu obejmujący plaże i wydmy, tworzona jest infrastruktura rekreacyjna oraz ciągi komunikacyjne. Powodować może to negatywne oddziaływania: rozczłonkowywanie siedlisk i poddawanie ich presji turystycznej.

Lokowanie jakiegokolwiek infrastruktury na dynamicznym podłożu jest niekorzystne, zarówno dla samej przyrody, jak i późniejszego nią zarządzania.

Do racjonalnego gospodarowania i zarządzania pasem nadmorskim niezbędne jest dobre rozpoznanie elementów środowiska oraz prognozowanie procesów zachodzących w systemie brzegowym. Planowanie zagospodarowania turystycznego oraz dostępności turystycznej takiego obszaru musi być zgodne z odpornością środowiska na degradację.

9.6. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ POWIETRZA

Wykonanie zadań przewidzianych w Strategii związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi czyli także z użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą: inwestycje w infrastrukturę drogową, rozbudowa: sieci wodociągowej, kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz sieci gazowej. Użycie środków transportu ciężarowego podczas prac budowlanych ma wpływ na zanieczyszczenie powietrza. Możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne

¹³ Raport „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko przyrodnicze polskiego wybrzeża Bałtyku”



podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej, także okładzin hamulcowych oraz spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych.

Dokładne określenie na tym etapie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe, ani celowe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwale oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Ostatecznie jednak nowe drogi, nowe nawierzchnie i nowe połączenia komunikacyjne w obrębie miasta poprawią płynność ruchu. W konsekwencji tych działań wielkość emisji liniowej zmaleje, co wpłynie pozytywnie na jakość powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery, w strefie przebywania ludzi.

Pozytywny wpływ będą miały także działania z zakresu rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o odnawialne źródła energii oraz zastępowanie niskosprawnych urządzeń grzewczych instalacjami nowymi, sprawnymi i / lub opartymi na proekologicznych paliwach. Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy przyczyni się do zmniejszenia emisji pochodzącej ze spalania odpadów.

9.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Zadania inwestycyjne wynikające z celów określonych w Strategii typu: budowa sieci wod - kan, kanalizacji deszczowej, sieci gazowej, budowa dróg, przebudowa skrzyżowań, modernizacje ulic będą negatywnie oddziaływać na powierzchnię ziemi w fazie realizacji. W trakcie prac ziemnych będą występować krótkotrwale ale w pełni odwracalne oddziaływania polegające na okresowych zmianach ukształtowania terenu, naruszaniu warstw ziemnych. Przekształcenie powierzchni ziemi następować będzie wyłącznie w zakresie związanym z realizacją przedmiotowych inwestycji.

9.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Realizacja założeń ocenianego dokumentu nie będzie negatywnie wpływała na krajobraz. Inwestycje prowadzone w ramach wdrażania Strategii realizowane będą głównie na terenach już zurbanizowanych i dotyczyć będą głównie infrastruktury technicznej, nie ingerującej w krajobraz. Obiekty budowlane będą dostosowywane do warunków zabudowy, zgodnie z zasadami planowania przestrzennego i nie będą stanowić dominantów w krajobrazie. Rozwój energetyki odnawialnej opartej o energię wiatru może powodować zakłócenia w krajobrazie i być elementem potencjalnych konfliktów. Właściwy wybór miejsc farm wiatrowych, unikanie lokalizowania elektrowni wiatrowych w bliskiej odległości od budynków mieszkalnych oraz rzetelny proces konsultacji społecznych może ograniczyć negatywne oddziaływanie tego typu inwestycji. Negatywny wpływ farmy wiatrowej na otaczający ją krajobraz maleje wraz ze wzrostem odległości od inwestycji¹⁴.

9.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Realizacja postanowień analizowanego dokumentu będzie pośrednio wpływała na klimat. Dotyczy to zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych podejmowanych w celu poprawy jakości i ochrony powietrza atmosferycznego.

14 Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, Maciej Stryjecki, Krzysztof Mielniczuk, GDOŚ 2011



9.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

W ujęciu bezpośrednim realizacja postanowień Strategii nie będzie miała wpływu na zasoby naturalne. Pewne niewielkie oddziaływania na zasoby naturalne (gleba, woda) związane mogą być jednak z koniecznością przeprowadzenia prac ziemnych dla posadowienia infrastruktury technicznej. Będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe i odwracalne.

9.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI

Na terenie miasta Łeba znajdują się obszary posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu. Obecnie na terenie miasta do obiektów nieruchomych objętych ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego (stan na 03.04.2014) należy Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP i Św. Mikołaja w Łebie (barokowy kościół z 1663 roku z wieżą szachulcową z XVIII wieku).

Zanieczyszczenia powietrza wspomagane niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, odgrywają decydującą rolę w procesie przyspieszenia niszczenia kamiennych zabytków. Zatem wszelkie inwestycje, dla których ramy wytycza analizowana Strategia, a mające na celu ograniczanie emisji komunalnej (tzw. "niskiej emisji" z palenisk domowych) oraz ograniczanie emisji liniowej (powodowanej ruchem samochodowym) będą pozytywnie oddziaływać na zabytki gminy.

Podobnie w sytuacji, gdy w obiektach zabytkowych wykorzystywany był azbest lub wyroby zawierające azbest, jako pozostałości po prowadzonych pracach remontowych w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat. Usuwanie tego typu wyrobów będzie zatem działaniem zdecydowanie pozytywnym, gdyż dzięki temu możliwe będzie zastosowanie pierwotnie używanych materiałów (lub ich zamienników), dzięki czemu obiekty te odzyskają swój pierwotny charakter.

Pozostałe działania podejmowane w celu realizacji Programu nie będą bezpośrednio wpływać na obiekty zabytkowe miasta.

9.12. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ MATERIAŁNE

Strategia nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych mieszkańców gminy, zawiera natomiast szereg ustaleń prowadzących do podniesienia wartości i jakości dóbr materialnych, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej (dotyczy to zarówno grupy inwestorów, jak i osób fizycznych). Realizacja zapisów Strategii będzie się wiązała z tworzeniem korzystnych warunków dla dokonywania inwestycji na terenie miasta – dotyczy to inwestycji w sektorze budownictwa mieszkaniowego, ale także szeregu niewielkich (w skali gminy) inwestycji w zakresie handlu i usług. Strategia pozwoli na poprawę jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, realizacja nowych elementów małej architektury, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni). Ostateczna realizacja ustaleń Strategii będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać poprawie standardu życia.

9.13. ODDZIAŁYWANIE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY

Realizacja celów Strategii może powodować następujące powiązane oddziaływania:

1. Wdrożenie założeń Strategii w efekcie końcowym pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi i stan środowiska w mieście. Jednak konieczność realizacji zadań inwestycyjnych do



momentu osiągnięcia pożądanego stanu będzie powodowała pewne negatywne oddziaływania związane z emisją niezorganizowaną pochodzącą z maszyn budowlanych, hałasem związanym z etapem realizacji ww. inwestycji, naruszeniem powierzchni biologicznie czynnej itp.

2. Prace termomodernizacyjne oraz polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, powodować będą poprawę walorów krajobrazowych, wzrost wartości nieruchomości, zmniejszenie ilości zużywanego paliwa do ogrzewania budynków, ale także potencjalnie negatywny wpływ na gatunki zwierząt wykorzystujących dane obiekty jako miejsce lęgu, odpoczynku bądź gniazdowania.



10. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI CELÓW OKREŚLONYCH W STRATEGII

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano cele i kierunki działań zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Leba na lata 2014-2025. Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w Strategii przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Strategii wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych, lokalnych warunków środowiskowych, przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie wskazanie typów oddziaływań, które mogą pojawić się w związku z realizacją celów.

Oddziaływania klasyfikuje się wstępnie ze względu na ich charakter (negatywne bądź pozytywne), typ i stopień odwracalności.

Oddziaływania te mogą mieć charakter:

- *Negatywny* – oddziaływanie uważane za powodujące niekorzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy niepożądany czynnik;
- *Pozytywny* – oddziaływanie uważane za powodujące poprawę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy pożądany czynnik.

Typ określa, czy oddziaływanie jest bezpośrednie, pośrednie, wtórne, czy skumulowane:

- *bezpośrednie* – mogą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- *pośrednie lub wtórne* – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jaka jest przyczyna powstania),
- *skumulowane* – mogą one przejawiać się jako suma skutków realizacji różnych rodzajów inwestycji rozpatrywanych łącznie, także sumarycznie z oddziaływaniem istniejących już wcześniej przedsięwzięć.

Oddziaływania mogą mieć różny czas trwania:

- *krótkoterminowe i chwilowe* – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z bezpośrednim momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- *średnioterminowe* – wiążą się one zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem, jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- *długoterminowe i stałe* – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania.

Stopień odwracalności odnosi się do możliwości przywrócenia zasobów/przedmiotów oddziaływania do stanu sprzed wystąpienia oddziaływania:

Odwracalne — oddziaływania, które przestają być odczuwalne natychmiast lub po zadowalającym czasie po zakończeniu działań,

Nieodwracalne — oddziaływania, które są odczuwalne po zakończeniu działań i utrzymują się przez dłuższy czas. Oddziaływań takich nie można odwrócić przez wdrożenie środków zapobiegawczych.



Gro inwestycji, których realizację umożliwiają sformułowane w Strategii cele, będzie charakteryzowało się negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim (związanym z etapem realizacji), krótkoterminowym, chwilowym, w pełni odwracalnym po zakończeniu prac. Do tego typu oddziaływań można zaliczyć:

- przekształcenia terenu wynikające z budowy nowej lub rozbudowy istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej, czy drogowej,
- wzrost emisji do powietrza oraz lokalny wzrost poziomu hałasu związany z pracą maszyn budowlanych i transportowych.

Większość podejmowanych przedsięwzięć będzie miała także charakter oddziaływań pozytywnych średnio- i długoterminowych oraz stałych (choć poprzedzonych oddziaływaniem negatywnym związanym z etapem realizacji).

Oceną ogólną objęto cele strategiczne i operacyjne Strategii w odniesieniu do komponentów i cech środowiska: powietrza, klimatu, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, flory i fauny, bioróżnorodności, krajobrazu, powierzchni ziemi, zdrowia ludzi, zasobów naturalnych oraz dóbr materialnych.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach celów operacyjnych Strategii na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

(0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia;

(+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;

(-/+) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;

(-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;

(N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.



Tabela 9: Analiza oddziaływania celów Strategii na poszczególne komponenty środowiska

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	Oddziaływanie												
I. Sprzyjanie inicjatywom służącym poprawie zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej	+/-	+/-	+	0	0	0	+	+/-	N	0	0	0	+
I.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.2. Wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej wszystkich mieszkańców Łeby	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
I.3. Rozwój usług zdrowotnych i socjalnych celem zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.4. Zwiększenie zakresu usług edukacyjnych istniejących obiektów oświatowych szerokim zakresie od najmłodszych do seniora	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
I.5 Dostosowanie kierunków nauczania do potrzeb rynku lokalnego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
I.6. Podwyższenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta o dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
I.7. Zwiększenie atrakcyjności miasta poprzez wrowadzenie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadregionalnym i międzynarodowym nawiązujących do „trzech żywiołów” Łeby	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
I.8. Podniesienie jakości i dostępności oferowanych usług urzędu, w tym w zakresie e- usługi	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+



CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	Oddziaływanie												
II. Wspieranie działań służących wzmocnieniu konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki opartej oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych	-/+	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	-/+	0	+
II.1. Zwiększenie prac nad tworzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego promowanie terenów inwestycyjnych	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	0	N	+
II.2. Zwiększenie rangi nabrzeża zachodniego poprzez budowę infrastruktury	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.3. Tworzenie systemu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw	N	N	+	0	0	0	0	-/+	-/+	0	0	0	+
II.4. Stworzenie warunków dla rozwoju usług otoczenia biznesu	N	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.5. Poprawa możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy oraz wzrost podaży wykwalifikowanej siły roboczej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.6 Zwiększenie mobilności i skrócenie czasu przejazdu mieszkańców do miasta powiatowego poprzez poprawę infrastruktury drogowej i kolejowej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.7 Wprowadzenie funkcji transportu morskiego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.8. Wzrost oferty branży turystycznej o oferty lecznictwa uzdrowiskowego lub około uzdrowiskowego	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	0	N	+



CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	Komponenty środowiska												
II.9 Tworzenie warunków do powstawania i świadczenia usług przedłużających sezon turystyczny	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	0	N	+
II.10. Zwiększenie usług Portu Jachtowego poprzez rozbudowę infrastruktury portowej i wprowadzenie technologii innowacyjnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.11. Zintegrowanie lokalnego środowiska biznesu turystycznego	N	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.12. Wspieranie rozwoju turystyki jako czynnika dynamizującego lokalny rozwój gospodarczy oraz doskonalenie i promocja oferty turystycznej związanej z tradycją morską Łeby	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	0	N	+
II.13 Popularyzacja i promocja technologii innowacyjnych w przetwórstwie rybnym i rybołówstwie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
II.14 Wprowadzenie produktu lokalnego Łeby	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
III. Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej	-/+	-/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
III.1. Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna terenów zdegradowanych oraz oporawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków ponadlokalnych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
III.2. Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
III.3. Zwiększenie standardu życia mieszkańców poprzez budowę infrastruktury technicznej	-/+	-/+	+	-/+	-/+	+	+	-	-/+	+	0	0	-/+
III.4. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i poprawa środowiska naturalnego oraz wspieranie działań związanych z wprowadzeniem gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii	-/+	-/+	+	-/+	-/+	0	0	-	-/+	N	0	0	+
III.5. Poprawa środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego poprzez edukację ekologiczną mieszkańców i likwidację nieporządkanych zjawisk społecznych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+



CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	Oddziaływanie												
IV. Tworzenie warunków ułatwiających rozwój usług lokalnych i ponadlokalnych	-/+	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
IV.1. Zwiększenie sprawności organizacji i funkcjonowanie urzędu oraz rozszerzenie usług w zakresie e-administracji	-/+	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
IV.2. Dostosowanie struktury organizacyjnej Gminy Miejskiej Leba do prawidłowej eksploatacji istniejącego i nowopowstałego mienia komunalnego	-/+	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
IV.3. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez stworzenie wspólnego systemu zarządzania kryzysem	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
IV.4. Rozwijanie z sąsiednimi gminami, organizacjami pozarządowymi i w partnerstwie publiczno-prywatnymi wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w każdym z kluczowych działań gospodarczych miasta	N	N	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: opracowanie własne



11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 jest dokumentem, który wyznacza ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dlatego przed ich realizacją należy uwzględnić rozwiązania zapobiegające, ograniczające oraz kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Katalog działań zapobiegawczych powinien być oparty na dwóch istotnych zasadach na poziomie administracyjnym:

- zapewnieniu wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć stanowiących praktyczny wymiar realizacji Strategii;
- rzetelnej ewaluacji Strategii, analizie wyników ewaluacji oraz podejmowaniu działań adekwatnych do otrzymanych wyników i rekomendacji.

Etap planowania każdego przedsięwzięcia, zarówno analiza lokalizacyjna jak i technologiczna, jest najważniejszy w całym cyklu inwestycyjnym. Na tym etapie można, bowiem przewidzieć i wyeliminować największą ilość oddziaływań, zagwarantować zastosowanie rozwiązań zmniejszających oddziaływanie, a także przewidzieć konieczne działania kompensacyjne. Będzie to miało wpływ zarówno na proces realizacji jak i na późniejszą eksploatację przedsięwzięcia.

Rozwiązaniami mającymi na celu ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, są standardowe rozwiązania towarzyszące przedsięwzięciom infrastrukturalnym, które zapobiegają ich negatywnym skutkom na środowisko, m.in.:

- zapewnienie przestrzegania norm środowiskowych – parametrów: emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, wód opadowych i ścieków;
- zapewnienie nasadzeń drzew i roślinności, kompensujących wcześniejsze konieczne ich wycinki, itp.
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów;
- prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych;
- sprawdzenie, czy materiały lub prefabrykaty użyte do budowy posiadają odpowiedni dokument normalizacyjny lub certyfikacyjny, względnie aprobatę;
- sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy:
- dopilnowanie, aby uporządkowano teren budowy po zakończeniu robót;
- kontrola wykonywania robót budowlanych, dotycząca przestrzegania wymagań ochrony środowiska.



Poprzedzenie robót budowlanych szczegółowym planem i harmonogramem robót, uwzględniającym zabezpieczenia ekologiczne w znacznym stopniu może ograniczyć negatywny wpływ przedsięwzięcia.

Przy realizacji inwestycji termomodernizacyjnych należy pamiętać, że wszystkie gatunki ptaków, które często wykorzystują budynki jako miejsca swego gniazdowania, a także wszystkie występujące w Polsce nietoperze, objęte są ochroną na podstawie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz.U. z 2011 r., Nr 237, poz. 1419]. Oznacza to, że na podstawie § 7, obowiązują w stosunku do nich następujące zakazy, które mogą mieć zastosowanie przy prowadzeniu prac remontowych w budynkach: zabijania, niszczenia ich jaj i postaci młodocianych, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, legowisk, zimowisk i innych schronień wybierania ich jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsce.

Realizacja działań uwzględnionych w analizowanym dokumencie nie może negatywnie wpłynąć na stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, należy przestrzegać wszelkich nakazów i zakazów określonych obowiązującymi przepisami dotyczącymi form ochrony przyrody wg ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 627].

Z uwagi na położenie miasta Łeby, w celu ograniczania negatywnych oddziaływań ma obszar strefy brzegowej oraz obszary Natura 2000, istotne jest:

- prowadzenie zintegrowanej polityki urbanistycznej i środowiskowej w celu zmniejszenia presji na strefę brzegową,
- wykonywanie prac mających na celu zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji wyłącznie na odcinkach i w zakresie wskazanych w ustawie z dnia 28 marca 2003r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich (Dz. U. z 2003r., Nr 67, poz. 621);
- prowadzenie kontroli przestrzegania limitów połowowych przez rybaków;
- stosowanie narzędzi połowowych minimalizujących ryzyko przyłowów¹⁵.

Zgodnie z artykułem 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w przypadku realizacji działań wynikających z ram jakie stwarza Strategia, które mogą oddziaływać na środowisko w sposób znaczący negatywny „właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000”.

W przypadku jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie w celu: ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.



Tabela 10. Proponowane działania zapobiegające negatywnym oddziaływaniom na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	RODZAJE DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIOM
LUDZIE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawidłowe oznakowanie i zabezpieczenie placu budowy, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac oraz w celu zabezpieczenia przed wtargnięciem osób niepowołanych (okolicznych mieszkańców) ▪ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP; ▪ lokalizowanie baz sprzętu w bezpiecznej odległości od siedlisk ludzkich, ▪ zapewnienie przestrzegania norm środowiskowych – parametrów: emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, ▪ ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu; ▪ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane; ▪ stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz ekranów akustycznych;
ZWIERZĘTA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych; ▪ dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych ▪ wykonanie inwentaryzacji budynków pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy; ▪ w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie budynków przed zakładaniem w nich lęgówisk; ▪ w trakcie prac modernizacyjnych zapewnienie nadzoru ze strony ornitologów i chiropterologów na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy; po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc; prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie;
ROŚLINY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych; ▪ prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych ▪ wkomponowywanie istniejącej roślinności w rewitalizowaną przestrzeń obszarów dysfunkcyjnych, wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem; ▪ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska; ▪ prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych; ▪ unikanie usuwania korzeni strukturalnych drzew w przypadku prowadzenia wykopów w sąsiedztwie bryły korzeniowej; ▪ zabezpieczenie ran na drzewach powstałych w wyniku prowadzonych prac budowlanych odpowiednimi środkami grzybobójczymi; ▪ zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego np. włókniny i obudowy drewniane; ▪ lokalizowanie zapleczy budów możliwe najdalej od stanowisk roślin o dużych walorach przyrodniczych; ▪ zapewnienie nasadzeń drzew i roślinności, kompensujących wcześniejsze konieczne ich wycinki, itp.
WODA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja działań, dla których ramy wyznacza Strategia, w zgodzie z zapisami planów ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się w polskich obszarach morskich; ▪ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; ▪ sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy; ▪ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi); kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi;



ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	RODZAJE DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIOM
	<ul style="list-style-type: none">▪ stosowanie urządzeń podczyszczających (osadników, separatorów substancji ropopochodnych)▪ zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw budowlanych do przenośnych toalet oraz regularnie opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów serwisowo-asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria; zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych;▪ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych (np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych); stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody;▪ wyznaczanie miejsc na gromadzenie odpadów typu komunalnego i odpadów powstających w czasie budowy (gruz, złom, folia z opakowań elementów budowlanych i innych). Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny w odpowiednich pojemnikach i kontenerach.
POWIETRZE	<ul style="list-style-type: none">▪ unikanie w czasie wykonywania prac pozostawiania maszyn na biegu jałowym, podczas dłuższych przerw w pracy będą one wyłączane;▪ maksymalne ograniczanie czasu budowy poszczególnych etapów poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego;▪ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia, stosowanie gotowych mieszanek wytwarzanych w wytwórniach, aby ograniczyć do minimum operacje mieszania kruszywa ze spoiwem na miejscu budowy, wykorzystanie pojazdów zasilanych alternatywnymi źródłami napędu, propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych;▪ zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego (poprzez pochłanianie szkodliwych gazów – tlenki siarki, siarkowodor, dwutlenek węgla oraz produkcji tlenu); budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne;▪ stosowanie osłon sztucznych▪ stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji (stosowanie kotłów zasilanych ekologicznymi paliwami, termomodernizacja budynków – ograniczająca zużycie paliw i energii);▪ prowadzenie dróg na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach, co wpływa korzystnie na przewietrzenie terenów sąsiadujących z drogami.
POWIERZCHNIA ZIEMI	<ul style="list-style-type: none">▪ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z glebą); kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi;▪ przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozdeponowanie na powierzchni terenu;▪ wyznaczanie miejsc na gromadzenie odpadów typu komunalnego i odpadów powstających w czasie budowy (gruz, złom, folia z opakowań elementów budowlanych i innych). Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny w odpowiednich pojemnikach i kontenerach.▪ sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy;▪ dopilnowanie, aby uporządkowano teren budowy po zakończeniu robót;
KRAJOBRAZ	<ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów▪ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu▪ zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu; wkomponowanie istniejących elementów krajobrazu o potencjalnie wysokich walorach przyrodniczych w rewitalizowaną przestrzeń;▪ traktowanie zieleni urządzonej jako priorytetowego elementu kształtującego prawidłowo zagospodarowaną przestrzeń miejską;
KLIMAT	<ul style="list-style-type: none">▪ odpowiednie projektowanie zieleni na terenie osiedli, tak, aby pełniła funkcje ochrony przed wiatrem, wpływała na wymianę powietrza w mieście oraz przyczyniała się do zatrzymywania wilgoci; stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w mieście



ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	RODZAJE DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIOM
	(odpowiednio zsynchronizowana sygnalizacja świetlna, propagowanie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej) podczas prowadzonych prac remontowych;
ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE	<ul style="list-style-type: none">▪ planowanie nowych inwestycji w nawiązaniu do historycznych układów przestrzennych; odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji;▪ prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków;

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnej literatury

Na obecnym etapie projektowania dokumentu strategicznego jakim jest omawiana Strategia, nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych jego realizacją, które wymagałyby kompensacji. pozwala założyć, że realizacje inwestycji będą poprzedzone wyborem takich wariantów, które zapewnią jak najmniejsze negatywne oddziaływanie na środowisko i przyrodę miasta Łeba.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII

Art. 51 art. 2. pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 1235] nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w opracowanym dokumencie.

Kryterium wyboru odpowiednich kierunków działań i wynikających z nich zadań Strategii stanowią zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne. Należy przyjąć, że Gmina Miejska Łeba kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonała wyboru takich założeń, które umożliwią efektywne wdrażanie Strategii z zachowaniem zasad ochrony środowiska a zaproponowane działania i zadania zostały wybrane, jako optymalne rozwiązania. Dla dokumentów strategicznych, o dużym stopniu ogólności, jakim jest Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 nie przeprowadza się szczegółowego wariantowania. Zgodnie z art. 5 pkt. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko *Prognozazawiera informacje, które mogą być racjonalnie wymagane, z uwzględnieniem obecnego stanu wiedzy i metod oceny, zawartości, poziomu szczegółowości planu lub programu [tu Strategii], jego stadium w procesie podejmowania decyzji oraz zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu, w celu uniknięcia powielania oceny.*

Zaproponowanie wariantów alternatywnych powinno dotyczyć już konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, ingerujących bezpośrednio w środowisko tj. budowy sieci technicznych, prac termomodernizacyjnych czy budowy dróg i ścieżek rowerowych. W takim przypadku zasadnym jest rozważanie na etapie projektowania wszystkich możliwych wariantów i wybór najbardziej optymalnego ze względu na stopień oddziaływania na środowisko. Ponadto przedsięwzięcia mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 1235], wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* [Dz.U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397 ze zm.] będą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (procedura OOS), a więc w stosunku do nich będzie wymagane przedstawienie realnych wariantów alternatywnych.



Rozwiązania alternatywne, określane w ramach procedury OOS mogą obejmować alternatywne:

- lokalizacje przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne przedsięwzięcia,
- przebiegi szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizację prac budowlanych,
- metody budowy,
- sposoby likwidacji przedsięwzięcia,
- alternatywne procesy.¹⁶

Ocena rozwiązań alternatywnych powinna być także dokonywana w oparciu o cele ochrony konkretnych obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

13. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Oceniana Strategia jest dokumentem o dużym stopniu ogólności. Nie porusza i nie zawiera konkretnych propozycji nowych, innowacyjnych rozwiązań lub technologii, których ocena mogłaby sprawić trudności, a jedynie wyznacza ramy realizacji zamierzeń rozwojowych (w tym także dla wdrażania kolejnych dokumentów strategicznych). Z tego względu, w trakcie sporządzania Prognozy, wykonawca nie napotkał żadnych trudności w ocenie wpływu Strategii na środowisko, które wynikałyby z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.



14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014 - 2025 została wykonana w celu przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 1235].

W prognozie oceniono zawartość projektu Strategii, której misją jest stworzenie stabilnego życia mieszkańcom w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

W projekcie Strategii sformułowano 4 cele strategiczne i 21 celów operacyjnych w czterech obszarach tematycznych: obszar społeczny, obszar gospodarczy, obszar infrastruktury i środowiska, obszar zarządzania.

CELE STRATEGICZNE (I – IV)

CELE OPERACYJNE (1, 2 ...)

OBSZAR SPOŁECZNY

1. I. Sprzyjanie inicjatywom służącym poprawie zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej

I.1.	<i>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i>
I.2.	<i>Wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej wszystkich mieszkańców Łeby</i>
I.3.	<i>Rozwój usług zdrowotnych i socjalnych celem zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców</i>
I.4.	<i>Zwiększenie zakresu usług edukacyjnych istniejących obiektów oświatowych w szerokim zakresie edukacji od najmłodszych do seniora</i>
I.5.	<i>Dostosowanie kierunków nauczania do potrzeb rynku lokalnego</i>
I.6.	<i>Podwyższenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej miasta i dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie</i>
I.7.	<i>Zwiększenie atrakcyjności miasta poprzez wprowadzenie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadregionalnym i międzynarodowym nawiązujących do „trzech żywiołów” Łeby</i>
I.8.	<i>Podniesienie jakości i dostępności oferowanych usług , w tym w zakresie e- usługi</i>

OBSZAR GOSPODARCZY

II. Wspieranie działań służących wzmocnieniu konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki opartej oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych

II.1.	<i>Zwiększenie prac nad tworzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i promowanie terenów inwestycyjnych</i>
II.2.	<i>Zwiększenie rangi nabrzeża zachodniego poprzez budowę infrastruktury</i>
II.3.	<i>Tworzenie systemu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw</i>
II.4.	<i>Stworzenie warunków dla rozwoju otoczenia biznesu</i>
II.5.	<i>Poprawa możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy oraz wzrost podaży wykwalifikowanej siły roboczej</i>
II.6.	<i>Zwiększenie mobilności i skrócenie czasu przejazdu mieszkańców do miasta powiatowego poprzez poprawę infrastruktury drogowej i kolejowej</i>
II.7.	<i>Wprowadzenie funkcji transportu morskiego</i>
II.8.	<i>Wzrost oferty branży turystycznej o oferty lecznictwa uzdrowiskowego lub około uzdrowiskowego</i>
II.9.	<i>Tworzenie warunków do powstawania i świadczenia usług przedłużających sezon turystyczny</i>
II.10.	<i>Zwiększenie usług Portu Jachtowego poprzez rozbudowę infrastruktury portowej i wprowadzenie technologii innowacyjnych</i>
II.11.	<i>Zintegrowanie lokalnego środowiska biznesu turystycznego</i>
II.12.	<i>Wspieranie rozwoju turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz</i>



	<i>doskonalenie i promocja oferty turystycznej związanej z tradycją morską Łeby</i>
II.13.	<i>Popularyzacja i promocja technologii innowacyjnych w przetwórstwie rybnym i rybolówstwie.</i>
II.14.	<i>Wprowadzenie produktu lokalnego</i>

OBSZAR INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA

III. Poprawa stanu środowiska miejskiego i infrastruktury technicznej

III.1.	<i>Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna terenów zdegradowanych oraz poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków ponadlokalnych</i>
III.2.	<i>Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego miasta</i>
III.3.	<i>Zwiększenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej</i>
III.4.	<i>Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i poprawa środowiska naturalnego oraz wspieranie działań związanych z wprowadzaniem gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii</i>
III.5.	<i>Poprawa środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego poprzez edukację ekologiczną mieszkańców i likwidację skutków nieporządkanych zjawisk społecznych</i>

OBSZAR ZARZĄDZANIA

IV. Tworzenie warunków ułatwiających rozwój usług ponadlokalnych

IV.1.	<i>Zwiększenie sprawności organizacji i funkcjonowania urzędu oraz podniesienie jakości i dostępności oferowanych usług oraz rozszerzenie usług w zakresie e-administracja</i>
IV.2.	<i>Dostosowanie struktury organizacyjnej Gminy Miejskiej Łeba do prawidłowej eksploatacji istniejącego i nowopowstałego mienia komunalnego</i>
IV.3.	<i>Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez stworzenie wspólnego systemu zarządzania kryzysem</i>
IV.4.	<i>Rozwijanie z sąsiednimi gminami, organizacjami pozarządowymi i w partnerstwie publiczno – prywatnymi wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych w każdym z kluczowych dziedzin gospodarczych miasta</i>

źródło: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025

Cele Strategii zasadniczo są spójne z celami dokumentów nadrzędnych (regionalnych i krajowych), ale nie uwzględniają wszystkich założeń środowiskowych wskazanych w dokumentach nadrzędnych.

W analizie oddziaływania poszczególnych celów na komponenty środowiska wykazano nieznaczne oddziaływania niekorzystne, związane głównie z fazą realizacji inwestycji. Przedsięwzięcia infrastrukturalne, dla których ramy wyznacza Strategia, typu: inwestycje drogowe, modernizacje ulic, budowa sieci wodociągowych, czy kanalizacyjnych mogą powodować krótkotrwałe negatywne oddziaływania, jednak całkowicie odwracalne po zakończeniu prac. Charakteryzować się one będą wzmożonym hałasem oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza związaną ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi oraz pracami ziemnymi. Te oddziaływania mogą chwilowo niekorzystnie wpływać na takie komponenty środowiska jak flora i fauna, lokalny klimat, powietrze, krajobraz, powierzchnię ziemi czy ludzi. Oddziaływania niekorzystne stałe będą skutkiem realizacji nowych tras dróg lokalnych oraz takiego zagospodarowania terenu, które wiąże się z nieodwracalnymi przekształceniami terenu i zmianą sposobu użytkowania.

Zwrócono uwagę na **potencjalne zagrożenia** dla obszarów cennych przyrodniczo, zwłaszcza



obszarów Natura 2000 oraz wskazano działania prewencyjne, pozwalające uniknąć wystąpienia negatywnych oddziaływań.

Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju gminy przyjaznej przedsiębiorczości umożliwia rozwój stref inwestycyjnych. Takie działanie może wiązać się z występowaniem konfliktów o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej oraz obszarami cennymi krajobrazowo i kulturowo. Oddziaływania negatywne wystąpią w przypadkach niewłaściwej lokalizacji takich stref, nieuwzględniającej w należyty sposób warunków środowiskowych.

Wspieranie rozwoju turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy oraz ciągle doskonalenie i promocja oferty turystycznej, może przyczynić się do zachwiania równowagi ekologicznej siedlisk i ostoj narażonych przez cały rok na ingerencję człowieka. Wzmocniony ruch turystyczny może bezpośrednio negatywnie wpłynąć na obszary cenne przyrodniczo, a także na tereny nieobjęte formami ochrony przyrody. Będzie także przyczyną większej niż dotychczas koncentracji zanieczyszczeń bytowych w wodach podziemnych i powierzchniowych.

Zaplanowany rozwój systemu transportowego będzie skoncentrowany na rozwoju dróg, co może powodować konflikty o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej. Dlatego, istotnym na etapie planowania i realizacji inwestycji jest rozważanie rozwiązań alternatywnych, umożliwiających wybór najmniej uciążliwego dla środowiska wariantu uwzględniającego minimalizację niekorzystnych dla środowiska działań oraz minimalizowanie negatywnych skutków poprzez uwzględnienie w projektach rozwiązań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej oraz spójności siedlisk.

Realizacja inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii może negatywnie oddziaływać na stosunki wodnych (zmiana wskutek spiętrzania wód dla celów energetyki wodnej) oraz ograniczać bioróżnorodność na terenie gminy (przerwanie korytarzy ekologicznych, oddziaływania na awifaunę i ichtiofaunę).

Ostatecznie oceniono, że projekt Strategii nie wyznacza ram dla działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- nie zachwieje integralnością obszaru Natura 2000 lub jego powiązaniem z innymi obszarami.

Przy zachowaniu wymagań, wynikających z przepisów prawa, realizacja zadań inwestycyjnych, dla których ramy wyznacza Strategia, generalnie nie będzie miała trwałego negatywnego wpływu na środowisko gminy, przyczyni się natomiast efektywnie do poprawy jego stanu.

Rozwiązaniami mającymi na celu ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, są standardowe rozwiązania towarzyszące przedsięwzięciom infrastrukturalnym, które zapobiegają ich negatywnym skutkom na środowisko m.in:

- zapewnienie przestrzegania norm środowiskowych – parametrów: emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, wód opadowych i ścieków;
- zapewnienie nasadzeń drzew i roślinności, kompensujących wcześniejsze ich wycinki, itp.
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;



- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych;
- maskowanie elementów dyszarmijnych dla krajobrazu;
- przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów;
- prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych;
- sprawdzenia czy materiały lub prefabrykaty użyte do budowy posiadają odpowiedni dokument normalizacyjny lub certyfikacyjny, względnie aprobatę;
- sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy,
- dopilnowanie, aby uporządkowano teren budowy po zakończeniu robót;
- kontrola wykonywania robót budowlanych, dotycząca przestrzegania wymagań ochrony środowiska.

Istotnym elementem oceny w jakim stopniu realizacja Strategii wpłynie na poszczególne aspekty środowiska, jest także wskazanie skutków nie podjęcia realizacji Strategii i próba oszacowania zmian w środowisku w przypadku braku realizacji proponowanych celów. Jak pokazuje praktyka, często bardzo mylnie przyjmuje się, że nie podejmowanie działań, ma charakter prośrodowiskowy.

Tymczasem częste są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie niepoprawnie działającej, przestarzałej infrastruktury, co skutkuje długofalowym efektem ekologicznym i pozytywnym oddziaływaniem na środowisko.

Brak realizacji Strategii w proponowanym zakresie prowadzić może do szeregu negatywnych zjawisk takich jak:

- 1) Niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa, w konsekwencji pogorszenie się jakości wód powierzchniowych na terenie gminy;
- 2) Zwiększanie ilości odpadów składowanych nielegalnie czy w sposób nieprawidłowy - wzrost ilości „dzikich wysypisk”;
- 3) Degradacja powierzchni ziemi – na wskutek powstawania „dzikich” wysypisk ;
- 4) Zanieczyszczenie powietrza włóknami azbestowymi, na skutek nieodpowiednio prowadzonych prac polegających na samowolnym, niekontrolowanym usuwaniu azbestu oraz jego nieprawidłowym składowaniu;
- 5) Zanieczyszczenie ujęć wody pitnej;
- 6) Postępująca degradacja pomników przyrody i innych cennych przyrodniczo okazów i obszarów;
- 7) Niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju systemu monitoringu (a tym samym kontroli) wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz zmian jego stanu.
- 8) Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany utrudnieniem dostępu do sieci infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska, w tym szczególnie instalacji służącej ochronie powietrza.
- 9) Narastające i powtarzające się sytuacje konfliktowe w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, rozumianego jako zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi funkcjami w gminie;
- 10) Pogorszenie się jakości życia i zdrowia mieszkańców.



Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe. Przewiduje się, że w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

1. Obciążenia finansowe budżetu gminy związane z nałożonymi karami za niewypełnienie zobowiązań unijnych w wymaganych terminach;
2. Obniżanie walorów krajobrazowych i rekreacyjnych gminy;
3. Utrata ruchu turystycznego;
4. Spadek przychodów firm usługowych (hotele, sklepy, gastronomia);
5. Spadek liczby mieszkańców wynikający z emigracji do innych bardziej przyjaznych lokalizacji.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji społeczności gminy i rozwoju gospodarki gminy (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, akcje edukacyjno-informacyjne, programy edukacyjne dla szerokiego przekroju wiekowego) może pośrednio doprowadzić do pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo uboższe, gorzej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Zaniechanie realizacji celów związanych z ugruntowaniem tożsamości mieszkańców, celów dążących do wykreowania silnego, emocjonalnego związku z miejscem, w którym żyją, będzie się objawiało zahamowaniem estetyzacji poszczególnych rejonów gminy i brakiem zainteresowania uczestnictwem we wspólnym decydowaniu o otaczającym środowisku.

Najbardziej widoczne będą negatywne skutki związane z brakiem realizacji wyznaczonych w Strategii działań dotyczących rozwoju infrastruktury technicznej tj. wzrost zanieczyszczenia wód (brak kanalizacji sanitarnej, brak kontroli obiektów turystycznych) i powietrza (wstrzymanie rozwoju sieci przesyłowych, niedrożny układ komunikacyjny). Równie poważne skutki może wywołać brak realizacji celów w obszarze infrastruktury społecznej, w zakresie jakości zdrowia i życia mieszkańców. Niepodejmowanie działań mających na celu rozwój programów prozdrowotnych i upowszechniania dostępu do specjalistycznych usług medycznych negatywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Reasumując należy stwierdzić, iż z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi korzystnym jest wariant realizacji celów strategicznych zapisanych w Strategii. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca w Polsce nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Strategii. Należy zatem wcześniej opracować plany działań, umożliwiające stabilny, zrównoważony rozwój miasta.

Należy przyjąć, że Gmina Miejska Łeba kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonała wyboru takich założeń, które umożliwią efektywne wdrażanie Strategii z zachowaniem zasad ochrony środowiska a zaproponowane działania i zadania zostały wybrane, jako optymalne rozwiązania.

Dla dokumentów strategicznych, o dużym stopniu ogólności, jakim jest Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025 nie stosuje się szczegółowego wariantowania. Zgodnie z art. 5 pkt. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko *Prognoza zawiera informacje, które mogą być racjonalnie wymagane, z uwzględnieniem obecnego stanu wiedzy*



i metod oceny, zawartości, poziomu szczegółowości planu lub programu [tu Strategii], jego stadium w procesie podejmowania decyzji oraz zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu, w celu uniknięcia powielania oceny.

Zaproponowanie wariantów alternatywnych powinno dotyczyć już konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, ingerujących bezpośrednio w środowisko tj. budowy sieci technicznych, prac termomodernizacyjnych czy budowy dróg i ścieżek rowerowych. W takim przypadku zasadnym jest rozważanie na etapie projektowania wszystkich możliwych wariantów i wybór najbardziej optymalnego ze względu oddziaływania na środowisko. Ponadto przedsięwzięcia mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 1235) wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz.U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397] będą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (procedura OOS), a więc w stosunku do nich będzie wymagane przedstawienie realnych wariantów alternatywnych.

Rozwiązania alternatywne, określane w ramach procedury OOS mogą obejmować alternatywne:

- lokalizacje przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne przedsięwzięcia,
- przebiegi szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizację prac budowlanych,

- metody budowy,
- sposoby likwidacji przedsięwzięcia,
- alternatywne procesy.¹⁷

Strategia będzie podlegać okresowym ocenom stopnia wdrażania, tzw. ewaluacjom. W Strategii określono sposób monitorowania postępów implementacji założeń.

Powołany przez Burmistrza Miasta Łeby Zespół ds. Strategii Rozwoju, w trakcie prowadzonych działań wdrażania zadań planowania strategicznego rozwoju, ujętych w strategii, będzie pełnił funkcję monitorującą wykonanie poszczególnych jej Programów. Ocena realizacji strategii będzie przedstawiana raz do roku w formie raportu przez Pełnomocnika Zespołu. Raporty jednocześnie będą podstawą do dokonywania korekt w dokumencie, w jego Programach.

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych danych dotyczących Strategii – zarówno w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Monitoring ma za zadanie analizę stanu zaawansowania wdrażania Strategii i jej zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Dzięki wynikom osiągniętym w ramach prowadzonego monitoringu możliwe jest wprowadzenie korekt, które będą uwzględniały upływ czasu, ewentualne zmiany finansowe, czy personalne. Z jednej strony jest symulatorem do lepszej pracy, a z drugiej pozwala ocenić, czy dobrze zaplanowano i realizowano Strategię.

W omawianej Strategii wyróżniono dwa rodzaje wskaźników.

Pierwszy z nich dotyczy ogólnych zmian podstawowych wartości, które zaszły w trakcie realizacji Strategii. Możemy zaliczyć do nich m.in. liczbę mieszkańców Gminy czy też liczbę podmiotów

¹⁷ M. Bednarska, M. Kiejzik-Głowińska, A. Tyszecki, Problemy wykonywania raportów o oddziaływaniu na środowisko inwestycji drogowych w odniesieniu do obszarów Natura 2000, „Problemy Ocen Środowiskowych” 2005



gospodarczych działających na jej terenie – wybrano te wartości, które da się wyrazić liczbowo. Drugi rodzaj wskaźników dotyczy kierunków działań zawartych w Strategii, na ich podstawie możemy określić, które z nich zostały, a które nie zostały zrealizowane. Katalog zaproponowanych wskaźników pozwoli w łatwy sposób ocenić postępy wdrażania założeń Strategii.

Efekty realizacji strategii w stosunku do poszczególnych obszarów miasta zostaną podane do publicznej wiadomości: na stronie internetowej Urzędu Miasta, w publikacjach prasowych, folderach, ulotkach przekazywane mieszkańcom. Czynności te pozwolą na uzyskanie opinii społeczności lokalnej na temat uzyskanych efektów i rezultatów wdrażania strategii rozwoju miasta.



Spis tabel

Tabela 1. Zgodność celów Strategii z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie krajowym.....	10
Tabela 2. Zgodność celów Strategii z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie regionalnym.	14
Tabela 3. Zgodność celów Programu z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie lokalnym ...	16
Tabela 4. Powiązanie celów Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba z 7 EAP (Wspólnotowym Programem Działań w zakresie środowiska naturalnego)	18
Tabela 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu lęborskiego	26
Tabela 6. Stężenia zanieczyszczeń powietrza w Łebie w roku 2013.....	26
Tabela 7. Weryfikacja stanu powierzchniowych wód płynących - stan wód i monitoring obszarów chronionych badanych na obszarze miasta Łeba w latach 2010-2011	27
Tabela 8. Pomniki przyrody w gminie miejskiej Łeba	28
Tabela 9: Analiza oddziaływania celów Strategii na poszczególne komponenty środowiska.....	55
Tabela 10. Proponowane działania zapobiegające negatywnym oddziaływaniom na środowisko	60



Wykorzystane źródła:

1. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” Dz.U. 2013r. L 354/171
2. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
3. Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. U. UE z 2010 r. C 83/47;
4. Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, Dz.U.z 2005 r. Nr 203, poz.1684;
5. Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE);
6. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw;
7. Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności na lata 2007-2013;
8. Strategia Rozwoju Kraju 2020;
9. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
10. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”
11. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
12. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)
13. Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (BeiŚ)
14. Strategia Sprawne Państwo 2020
15. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
16. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa;
17. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP
18. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020;
19. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
20. Strategia Rozwoju Sportu do roku 2015;
21. Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020 roku);
22. Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005- 2025;
23. Program Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016);
24. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku.
25. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020;
26. Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
27. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego;
28. Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020;
29. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
30. Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych;
31. Prognoza oddziaływania na środowisko Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013;
32. Prognoza oddziaływania na środowisko aktualizacji Programu ochrony środowiska Województwa Pomorskiego 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014;
33. Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska Województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014 w zakresie rozwoju energetyki w województwie pomorskim;
34. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Małej Retencji dla Województwa Pomorskiego do roku 2015;
35. Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnej strategii energetyki ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych;
36. Prognoza oddziaływania na środowisko programu rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025.
37. Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2012-2015;
38. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020;
39. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020;
40. <http://ec.europa.eu/>;
41. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łeba na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019
42. Problemy Ocen Środowiskowych, 2005;
43. Projekt Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Łeba na lata 2014-2025;
44. Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, Maciej Stryjecki, Krzysztof Mielniczuk, GDOŚ 2011
45. Raport "Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko przyrodnicze polskiego wybrzeża Bałtyku", dr Tomasz Łabuz